S&D#024 / APE#069

'SABOTAGE AND COMPLICITY'

AN ESSAY BY TOM VAN IMSCHOOT

Translated by / Vertaald door Jonathan Beaton

WHAT KIND OF WORK GOES ON AT 019, THE FORMER WELDING FACTORY AT DOK-NOORD IN GHENT?

Published by / uitgegeven door
ART PAPER EDITIONS

... /... 2016

In continuation of
S&D#024 / APE#047
'SO MANY
DARK GIFTS'
2014

Printed & Bound in Belgium by GRAPHIUS
Eekhoutdriesstraat 67, 9041 Ghent

EURO
15.00,—

9 789490 800499

100
PAGES / PAGINA'S

graphic design & concept
by Valentijn Goethals
& Tomas Lootens
webecameaware.com

CLASSIFIED ADVERTISEMENTS

OUT NOW S&D#027

T.B.H.R.

People, when you see the smoke,
do not think
it is fields they're burning

野を焼くと人な思ひそーと煙
Poem by Baika Kitagawa, 1843

Double 12" LP
Published through 9000 records

OUT SUMMER 2016

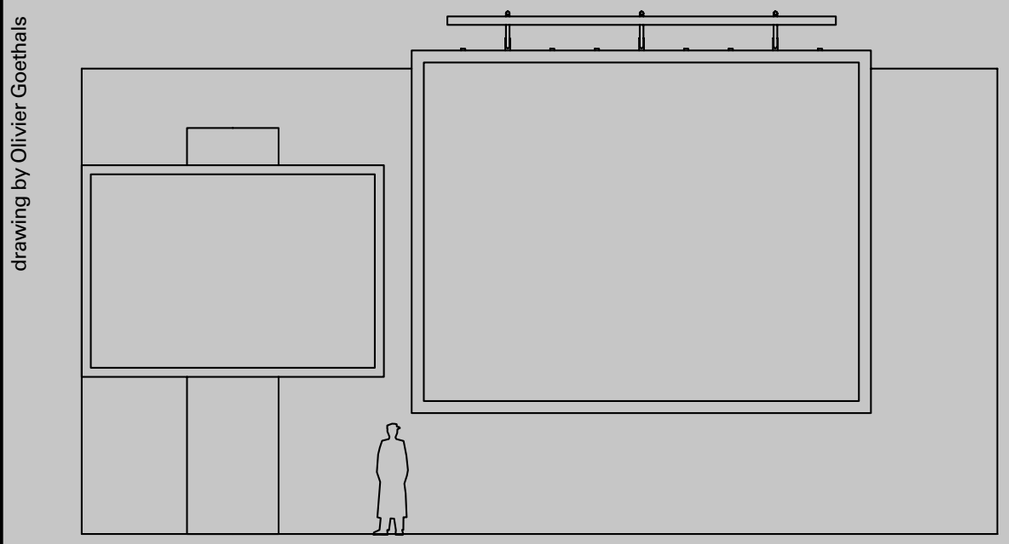
S&D#028 / Adagio#093

T.B.H.R. HAR NEVO RE-ISSUE
12" Limited to 500 copies

This publication was produced with the support of the City Of Ghent and was presented during the 2th edition of the Ghent Art Book Fair 6 & 7 May 2016 at 019 more information: ghentartbookfair.org

BILLBOARD SERIES

Billboard Series is a long-term art in public space project at Dok Noord, Ghent. Part of the former industrial port, this area is currently a section of the inner city ring, and is in full development to be reconverted into one of Ghent's new quarters. Billboard Series is a sequence of site-specific art commissions, occupying a 50 square meters billboard on the South façade of a former welding factory. Each year, four artists are invited to create a work that considers the status of the image and fosters a productive dialogue with the surrounding neighbourhood and urban landscape. The presentation of each new Billboard will be accompanied by an evening curated by the artist, filled with lectures, performances, film or music.

drawing by Olivier Goethals

Billboard series is a project by artlead, all things contemporary and 019, supported by Stad Gent en Provincie Oost-Vlaanderen.

BILLBOARD SERIES#03 & 04

06.05—10.08.2016 & 13.08—12.11.2016

KASPER BOSMANS NASTIO MOSQUITO

Smalt (Cobalt Filter and Cream)

SABOTAGE AND COMPLICITY

TOM VAN IMSCHOOT

What kind of work goes on at 019, the former welding factory at Dok-Noord in Ghent? Going simply on the work of those who have a studio here even taking into account the screen-printing studio, the rehearsal space, the depository for old electronics and so on, you're liable to miss the mark entirely. Much of the work of those at 019 seems to consist primarily in the showing or simply facilitating of other people's work: from musical performances, talks and debates to contemporary art, books and experimental film. An almost anarchistic ethic prevails here: one of discreet, infectious generosity that is rooted in the gift of seemingly not thinking of oneself, much in the pioneering and non-conformist spirit of editorial graphic design that was influential in the artistic training of 019's founders. But it goes further than that. This generosity itself generates work. Could there be any better evidence of this than the marvellous multitude of wildly-waving flags that greets you on arrival?

It all began, as usual, with not knowing where to begin.

An abandoned welding factory, three young men. I picture how they might have stood there for the first time: astonished, full of disbelief bordering on euphoria, at once humbled by the ungainly size of the space while also keen at the idea of creating a platform of their own design. Actually, no, the latter feeling hasn't solidified yet; it's still hanging in the air, yet to settle. First they sit down. What do we do with this place? No one is ready to speak. And that's just it: no one has an idea that is big enough to fill the space. And so the space balloons, divides and multiplies to form a coincident empty vault in their heads. They don't take possession of it, it takes possession of them. It's as if they remain rooted to this position, sitting in silence for weeks, months, perhaps even a year. That's how they make it sound at least. In reality they are restless and can't stop talking about the place: with friends, with the city which has granted them use of the space for five years, and, not least, with each other. The space swallows up their music label, Smoke & Dust, which grew out of Ghent's hardcore punk scene but over time has evolved to become a collective of DIY-minded musicians, artists and designers. They name the space according to its number in the list of projects on their label: 019. In doing so it remains a temporary project, leaving options open for the future. This way they can keep a handle on the whole thing, perhaps even take distance form it, should they choose. But this distancing will turn out to be critical in their future flourishing.

Artists come knocking, bringing new practices and perspectives to the table. They are permitted to make a part of the space their own in exchange for the willingness to work together on a common ground that will ultimately come to characterise 019. For now, however, the character 019 will assume is still up in the air. There is no programme to get behind, no flag to wave. What they do have is a wooden frame construction, installed diagonally in the central factory hall, a rectangle that creates an open interior space and playful corner areas in the remaining spaces. Of course, this already goes a long way to narrowing the remit of the space, but in the small exchange economy that quickly establishes itself, the communal aspect around which the space and the organisation of 019 will be centred is in itself a decisive factor. While it potentially limits individual freedom, it is also a liberating factor for all involved. Independence through collaboration, to put it more concisely. It is precisely the acceptance of limitations—of having to work together, of having to persist with the space provided—that promises independence, a chance not to be tied down by the default situation. Perhaps this is partially a social insight, perhaps it stems predominantly from an artistic tradition that swears by the creative necessity that arises when freedom is (voluntarily) limited. In any case, I imagine that in this way a working method is created that begins to actively determine the form and substance of 019: a method of sabotage and complicity. Or to put it another way, given that these terms seem almost to contradict one another: complicity as a form of sabotage, beginning with the sabotage of the artistic practice itself, seen as a purely inwardly focused undertaking with the goal of creating free space for individual development. But why? And what is sabotage exactly?

> *'Sabotage (Fr. sabot clog; the word originates from the clog that was thrown into a machine to stop the production process), v. the intentional disruption of the correct procedure of the production process or of the operating of a business through poor or slow work, the damaging or destruction of production resources or raw materials, etc., particularly as a means of workers to fight back against the employer or, in times of war, against the enemy ruler; -2 an act or measure or state of affairs with which one is obliged to cooperate in order to incite failure or limitation.'*

019 evolves not in a vacuum but in the post-industrial outskirts of Ghent ('the old docks'), where the city is planning a large-scale urban renewal project encompassing 1,500 new homes and 3 municipal parks in the coming 20 years. 'Pending the planned construction', as stated at one of the three dock sites *(dokgent.be; oudedokken.be; doknoord.be)*, the site will be turned into a vibrant meeting place, a workplace and a platform for creativity, or as they put it: 'a place for organisations and individuals interested in collaboration and inspiring crossovers'. Which leaves no doubt as to the temporary nature of 019. From the outset, since the factory was given on loan in 2013, 019 has been acutely aware of the risk of reappropriation. The risk is that, in anticipation of the final implementation of the city's plan, 019 is being used as a cheap form of lubrication for the 'gentle' process of gentrification by which social displacement goes hand in hand with the profitable exploitation of creativity. City marketing and revaluation of public spaces for the private market, innovatively carried out at the expense of a deprived creative class.

This is where the sabotage principle comes in. An attempt to disrupt the production process of innovation, marketing and return on investment, in which 019 is essentially obligated to be complicit in exchange for the necessary space. Averse to playing the assigned role—that of an avant garde who will do the dirty work for developers by polishing up the derelict factory, under the pretext of a 'free' opportunity to create an 'artistic sanctuary'—019 developed strategies that, over the course of the five years, would playfully turn this production process on its head, intuitively subverting the principles that would drive the system of reappropriation.

It starts with the voluntary choice to accept the space as it is and the conscious decision to work within the logic of the system itself, at the risk of complicity. The makers who shape 019, as punk or DIY as they may be, do not oppose the system by placing themselves outside of it. On the contrary, they seek a place to occupy within it, not out of pure pragmatism or opportunism, but as pragmatic pretenders, apparently doing as they are told. After all, this fiction, for that is exactly what this strategy boils down to, is one of only few options left open for a generation that has grown up in a political-economic system that deems there to be no realistic alternative outside of itself (i.e. the ideological fiction of neoliberalism). Concretely: 019 assumes the position that they are asked to, that of an alternative events centre that draws attention and trendy crowds, primarily towards itself as a 'location', a new 'place to be' where 'it' is currently happening. You can see the whole dynamic of the promotional 'buzz' at work here—completely in line with the wishes of the developers who will seek to harvest this success in the future. At the same time, 019 remains, in its very function of an events centre, a fiction, or at least a blatant mask. A great many things go on at 019, there's no question about that. But what goes on is ultimately in sabotage of any private appropriation, time and again exposing and thwarting the fiction that would enable any such claim to be made. At 019 there is an active refusal to adopt or take ownership of the place where things happen, which is illustrated rather plainly by the pseudo-bureaucratic name, referring to a temporary S&D project. 019 is radical in always lending its platform to others, as if the idea of being its own organisation is little more than a 'serious game'. It's a playground for all sorts of projects that are even more temporary than the temporariness by which 019 exists, a location for rootless creations. Instead of taking the underlying temporariness as a unique opportunity to establish respect for itself and draw out of itself everything it can, 019 acts as a springboard for experiments to which it literally gives away all of its 'own space'. To go even further: instead of simply playing along within a system that instrumentalises its creative inventiveness, 019 appropriates itself as an instrument. Serious play, or serious pretending, as a weapon against impending reappropriation. Thus, the generous spirit of 019 escapes the economy out of which it initially arose.

This generosity has little to do with altruism, however. 019 is not a self-help group based on some noble morality. What is at stake here is a search for independence from one's patrons—even if they do provide the space—, a contemporary search for what in the art world has always been termed 'autonomy'. The traditional artistic ideal of self-realisation and self-possessing authorship over one's own life through art was once held with a view to the emancipation of the individual.

Today, however, this ideal has been recycled as part of a kind of lifestyle that makes self-realisation a private fantasy that one may or may not be able to permit oneself. 'Freedom' has become a norm to which, as an individual, you must conform by buying desirable assets or by otherwise appropriating yourself. Today's whole 'attention economy' rests on the demand to present yourself to the world 'freely'.

Today this has clear consequences for how we are still able to claim 'autonomy', or sabotage its constant reappropriation. And it's precisely here where art offers some room to manoeuvre. At 019 there is not only acceptance of the context as it is, with its many limitations—whether we're talking about the conditions for the management of the space itself or the building's challenging acoustics—which, precisely due to their all-but-ideal character, become an impetus for free exploration. 019 has also drawn lessons from the insight of contemporary art that authorship, and therefore autonomy, has become a question of sharing, of plurality.

Art once existed by virtue of the distinction between the artist, who created, and the curator, who selected for exhibition. Yet, since Marcel Duchamp and his (so-called) 'found objects', the difference between creating and selecting has faded. On the one hand, one no longer creates (and therefore authorises) art by producing it, but most often by selecting things that you may or may not have been made yourself and exhibiting them as art, with the consequence that the boundary between artist and curator has been blurred or altogether dissolved. On the other hand, so many selections take place by so many hands prior to the final selection for an exhibition that you can no longer say that only one author is at work, but multiple (co-) authors. As such, more decisive than the unique subject of authorship or the specificity of an object—the traditional parameters of artistry—is now the exhibition space itself, regardless of what is being exhibited (image, text, object ...) and by whom. As Boris Groys writes:

> *The elementary unit of art today is […] no longer an artwork as object, but an art space in which objects are exhibited: the space of an exhibition, of an installation. Present-day art is not the sum of particular things but the topology of particular places. The installation has thus established an extremely voracious form of art that assimilates all other traditional art forms. […] [Its] medium is the space itself. ('Multiple Authorship', in: Art Power, 2008: 94)*

This may sound overly categorical, but Groys' posit does support the understanding that autonomy today has much more to do with control over a space in which multiple authors assemble than it does with the self-image of the author. And I imagine that the makers of 019, precisely perhaps due to their study of graphic design as a form of intrinsically shared authorship, have reached the same conclusion.

In any case, it would not seem impossible in this sense to see the space in which 019 operates—or better still, the work that 019 has made of this space—as an installation. The paintings, the art books, the recordings, the graphic designs, the texts, the films, the performances, the presentations and even the parties all make up the changing installation which the space has almost playfully been built around, with the architectural adjustment to the core of the space as the decisive factor—part obstruction, part opening, an impossible thing yet a podium that allows for all possibilities. It's no coincidence that the makers of 019 see themselves doing more curating in the future.

But an attempt to read 019 as an installation in and of itself does seem somewhat far-fetched. To do so prematurely encloses 019 in a theoretical framework that seems created to justify its activities but does not take into account the search that is still ongoing, the energy that is still buzzing in 019 and the work that is pushing it beyond the bounds of existing frameworks. The most fascinating thing about what is happening at 019 today is precisely its championing of 'multiple authorship' as a basis for autonomy. They not only assume that the 'installation' that 019 is shaping, in terms of both selection and production, is the shared work of many collaborators. At 019 they have gone so far as to show these many hands, to put them on display, to make them (at least partly) the subject of the exhibition itself.

In the publications that document the work of 019, all contributors are listed, by name and surname, in the colophon on the cover. What's more, seventeen flagpoles have sprung up on the façade of the building: one representing the old welding factory—restored in its original position and serving to present 019's activities to the neighbourhood— plus sixteen new flagpoles from which a growing collection of flags and banners (100 by 70 cm in size) is hung: all unique designs by various artists who were each invited to work with flags as the basis for statements and messages, for promoting future 019 events or as a platform for the artists themselves. This is in itself a generous gesture. But, more than that, it is an extension of the work that takes place at 019, because it entails more than the presentation of all the authors that have undoubtedly already helped to shape a movement from the inside out. Every space that 019 occupies becomes an integral part of the installation, covers and façades included. However, the point is not to underline the co-responsibility of all the authors involved. This would only serve to repeat the gesture by which responsibility over the space was previously outsourced to 019. Rather, instead of making itself complicit in a process of reappropriation, that freely (read: in exchange for the space) uses all the creativity generated by 019 as a fertile subsoil for private appropriation, 019 makes everyone who is involved in the selection and production process complicit in a work that turns on its head the system of spatial appropriation for private gain.

Here, complicity (according to the dictionary: 'the shared culpability of multiple persons in a particular ill-doing') is not therefore a dark secret that 019 covertly employs in aiding and abetting the realisation of an external objective, i.e. the revaluation of the space in question at the expense of the creative class that needs it (the 'nouveau poor', as Hito Steyerl calls it). Instead, complicity is out in the open as an integral working method that 'exposes' and thwarts every attempt to appropriate the space (of 019) as a private fiction and instead returns it to the public. All the authors involved are in this way made complicit in carving up the process of spatial appropriation. Incidentally, this is precisely what the flag traditionally stands for; think colonisation, from America to the Moon. Autonomy is no longer about gaining control over a space. It is the shared space granted by multiple authors to one another by means of open complicity in the sabotage of any permanent appropriation.

The only word I could possibly use to describe this artistic working method would be 'disappropriation' (taking distance from, even renouncing possession). It is not appropriation that is at the forefront, not even the demanding back of what will inevitably be appropriated, but the taking of distance, the renouncement and thus the sabotage of the space's appropriation (for private gain), precisely by occupying it and making it the work of those complicit to turn it inside-out. Faced with the planned urban development by public-private investors, an unpredictable plan gradually unfolds to make the private public again, iconically represented by the multiple flags.

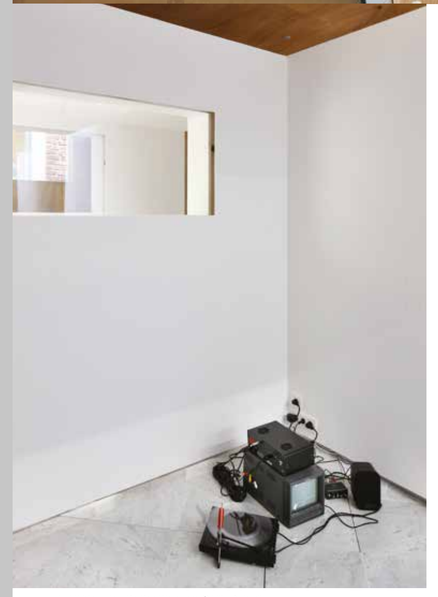
In a system whose logic appropriates or immures any alternative, possibly the only option for resistance is to forge exit routes from within. In this sense, it's no coincidence that the practice of 019 is bursting its banks. You can see it in its recent collaboration with the organisation for artists' studios NUCLEO and their new joint platform BLANCO. You can also see it in the Billboard series, a project that invites four artists each year to question the image and to enter into a dialogue with the surrounding environment by means of a billboard affixed to the side wall of 019. It is the logical conclusion to the approach that has evolved since the beginning. Perhaps in the end nothing will remain inside 019. Actually, there's no 'perhaps' about it, since that much is already certain. But what will no doubt live on, in other places, is the foundation that was so long in the making, the principle that has proved the possibility of standing your ground within an undesirable system when there is temporarily no alternative, and from there to make work of the escape.

We're not quite there yet. There's still work to be done. Rem Koolhaas—who, incidentally, together with his Office for Metropolitan Architecture, was selected in 2015 to develop the urban design of Ghent's old docks—once wrote of Manhattan's development that it proved the efficacy of a manifesto that was never written, in contrast with all the manifestos that fall flat in the absence of any proof. Recently his outsized European flag design was boldly hoisted at 019—as one out of many. And it made me think that perhaps 019 is also such a case, the proof without the manifesto: not self-declared, but, evidenced by the simple fact that, through sabotage and complicity, it works to change how we work.

As usual, I also do not know where it will all end.

OLIVIER & VALENTIJN GOETHALS, Exhibition-view Be-Part Waregem © Filip Dujardin

Exhibition-view Be-Part Waregem © Filip Dujardin

A Room Filled With Electro-magnetic Transmissions And Gestures Of Absence

OLIVIER & VALENTIJN GOETHALS, Exhibition-view Be-Part Waregem © Filip Dujardin

A Room Filled With Electro-magnetic Transmissions And Gestures Of Absence, Exhibition-view

Exhibition-view Be-Part Waregem © Filip Dujardin

A Room Filled With Electro-magnetic Transmissions And Gestures Of Absence, Exhibition-view

Exhibition-view Be-Part Waregem © Filip Dujardin

OLIVIER & VALENTIJN GOETHALS, A Room Filled With Electro-magnetic Transmissions And Gestures Of Absence, Exhibition-view Be-Part Waregem, January 2015 © Filip Dujardin

OLIVIER & VALENTIJN GOETHALS, A Room Filled With Electro-magnetic Transmissions And Gestures Of Absence, Exhibition-view Be-Part Waregem, January 2015 © Filip Dujardin

WE BECAME AWARE, 208.5 MHz, January 2015 © Valentijn Goethals

WE BECAME AWARE, 019 poster February 2015 © Valentijn Goethals

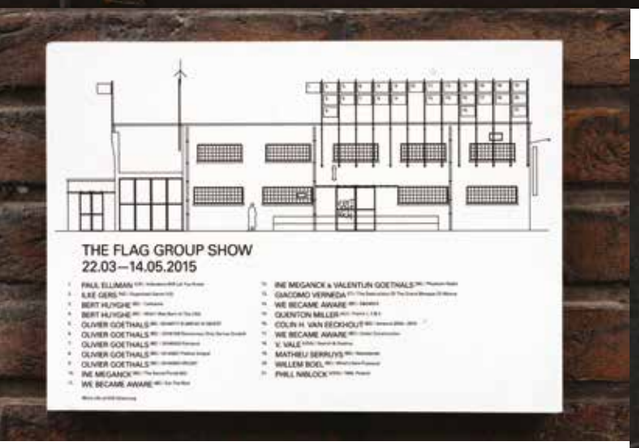
019, Installation-view, February 2015 © Valentijn Goethals

WE BECAME AWARE, Exhibition-view Be-Part Waregem, January 2015 © Filip Dujardin

THE FLAG GROUP SHOW, March 2015 © Olivier Goethals

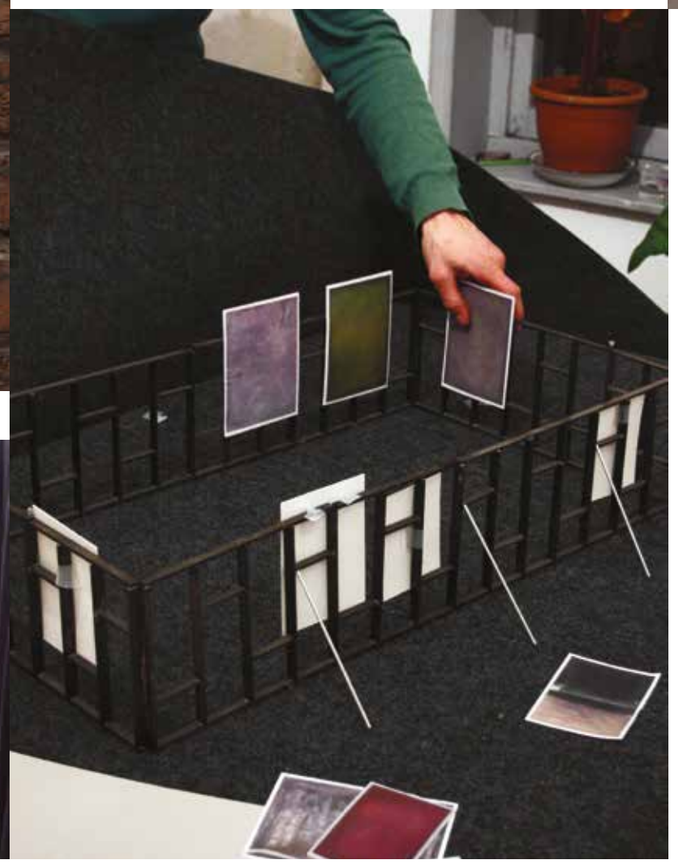

THE FLAG GROUP SHOW, March 2015 © Olivier Goethals

PEDRO MORAES, The HEAD, March 2015 © Valentijn Goethals

OLIVIER GOETHALS,Preparations Entropie 1/7, April 2015 © Olivier Goethals

WE BECAME AWARE Workshop, LUCA School Of Arts, March 2015 © Valentijn Goethals

NIGHT OF THE EXPERIMENTAL FILM, Art Cinema OFFoff & 019, April 2015 © Olivier Goethals

NIGHT OF THE EXPERIMENTAL FILM, Art Cinema OFFoff & 019, April 2015 © Olivier Goethals

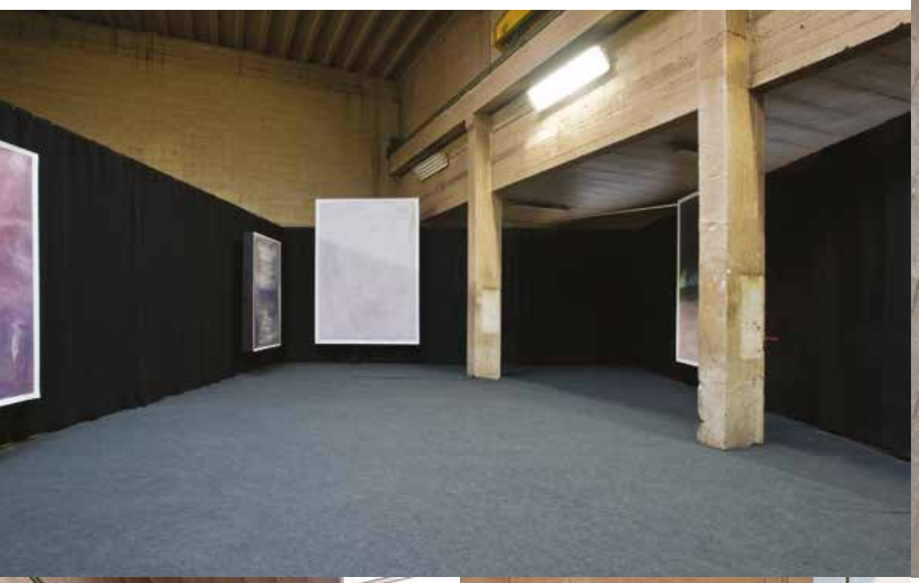
DANIEL FROTA, No Matter No Fact, March 2015 © Lisa Kinoo

NIGHT OF THE EXPERIMENTAL FILM, Art Cinema OFFoff & 019, April 2015 © Olivier Goethals

OLIVIER GOETHALS, Entropie 1/7, April 2015 © Max Kesteloot

OLIVIER GOETHALS, Entropie 1/7, April 2015 © Max Kesteloot

OLIVIER GOETHALS, Entropie 1/7, April 2015 © Max Kesteloot

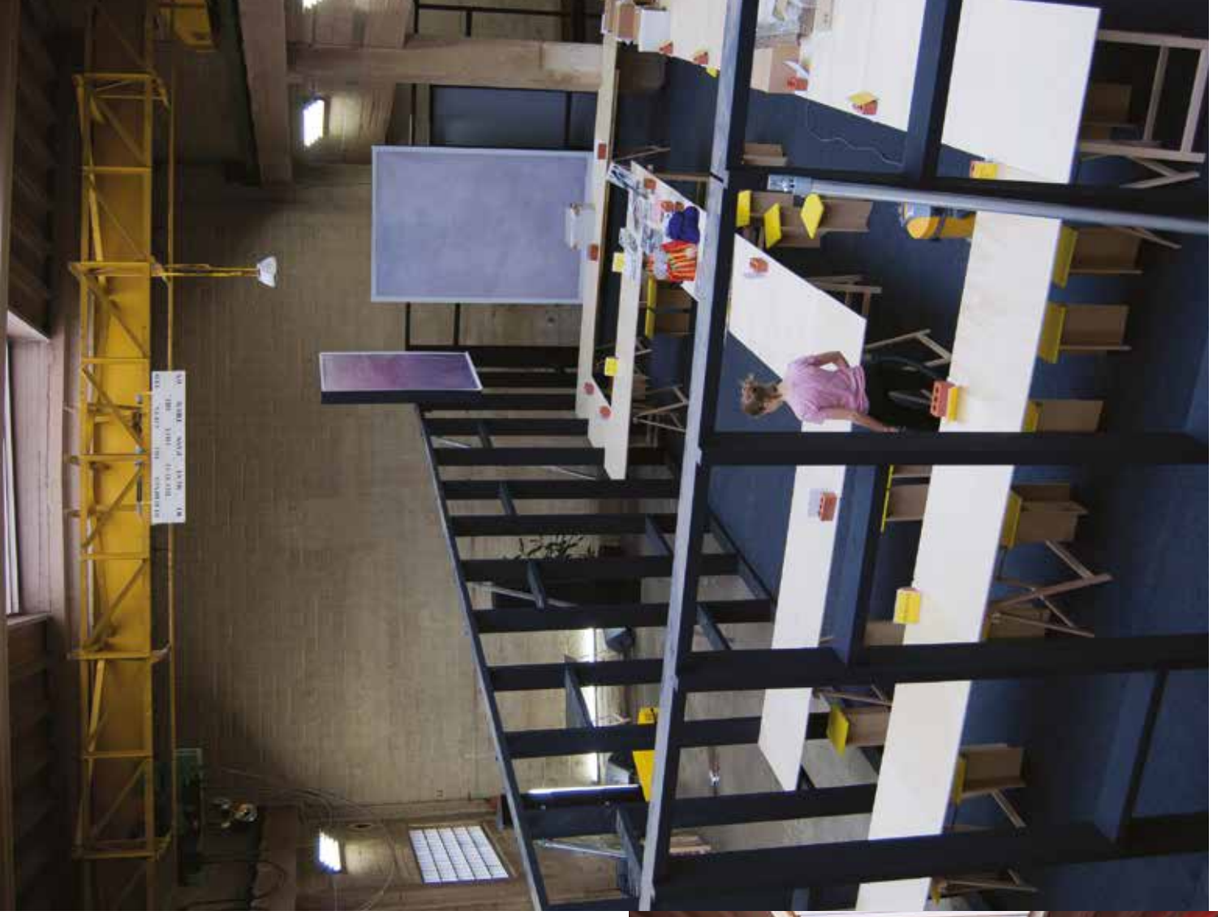

OLIVIER GOETHALS, Entropie 1/7, April 2015 © Max Kesteloot

OLIVIER GOETHALS, Entropie 1/7, April 2015 © Max Kesteloot

GHENT ART BOOK FAIR, Installation-view, May 2015 © Valentijn Goethals

CHRIS RAINIER Performance, May 2015 © Valentijn Goethals

HOLIDAY ISLAND VI, Installation-view, May 2015 © Valentijn Goethals

HOLIDAY ISLAND VI, Holiday Island & Kraak, Poster by Mathieu Serruys, May 2015

HOLIDAY ISLAND VI, Holiday Island & Kraak, Installation-view, May 2015 © Valentijn Goethals

OLIVIER GOETHALS, Entropie, Ghent Art Book Fair, May 2015 © Olivier Goethals

GHENT ART BOOK FAIR, May 2015 © Valentijn Goethals

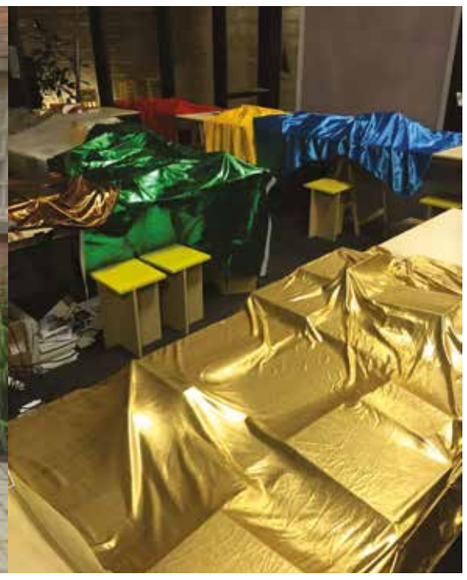
GHENT ART BOOK FAIR, 019, Riot & Be-Part, May 2015 © Valentijn Goethals

GHENT ART BOOK FAIR, May 2015 © Olivier Goethals

GHENT ART BOOK FAIR, Poster by We Became Aware, May 2015

GHENT ART BOOK FAIR, May 2015 © Olivier Goethals

GHENT ART BOOK FAIR, Poster exhibition LUCA School Of The Arts, May 2015 © Valentijn Goethals

TONE ZONES, Performance during the Ghent Art Book Fair, May 2015 © Valentijn Goethals

RATZINGER, Soundcheck during the Ghent Art Book Fair, May 2015 © Valentijn Goethals

GHENT ART BOOK FAIR, 019, Riot & Be-Part, May 2015 © Valentijn Goethals

HANA MILETIC, Kolona, May 2015 © Valentijn Goethals

GHENT ART BOOK FAIR, 019, Riot & Be-Part, May 2015 © Olivier Goethals

GHENT ART BOOK FAIR, 019, Riot & Be-Part, May 2015 © Valentijn Goethals

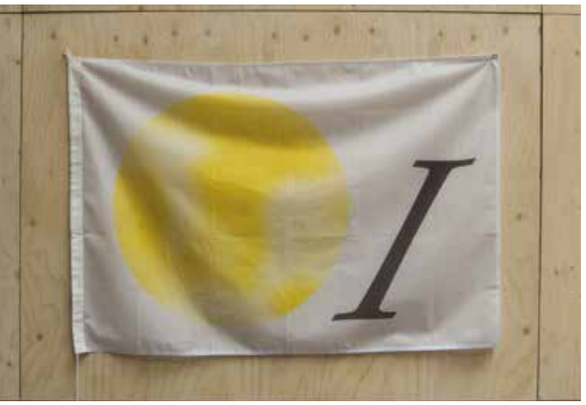

THE BOLD / ITALIC FLAG SHOW, Installation-view, May 2015 © Michaël Bussaer

JOHN MORGAN, The Bold / Italic Flag Show, May 2015

JULIE PEETERS & JORIS KRITIS, The Bold / Italic Flag Show, May 2015

ÅBÄKE, The Bold / Italic Flag Show, May 2015

THE BOLD / ITALIC FLAG SHOW, Installation-view, May 2015 © Michaël Bussaer

MATTHEW STADLER, May 2015 © Valentijn Goethals

MANUEL RAEDER, The Bold / Italic Flag Show, May 2015

MEVIS & VAN DEURSEN, The Bold / Italic Flag Show, May 2015

ZAK KYES & RADIM PESKO, The Bold / Italic Flag Show, May 2015

MICHAËL BUSSAER, The Bold / Italic Flag Show, May 2015

JAMES GOGGIN, The Bold / Italic Flag Show, May 2015

KAREL MARTENS, The Bold / Italic Flag Show, May 2015

LAUREN GRUSSENMEYER, The Bold / Italic Flag Show, May 2015

PAUL ELLIMAN, The Bold / Italic Flag Show, May 2015

EXPERIMENTAL JETSET, The Bold / Italic Flag Show, May 2015

MIRKO BORSCHE, The Bold / Italic Flag Show, May 2015

BART DE BAETS & SANDRA KESSENAAR, The Bold / Italic Flag Show, May 2015

HANNA NILSSON & RASMUS SVENSSON, The Bold / Italic Flag Show, May 2015

WERKPLAATS TYPOGRAFIE (JUNGMYUNG LEE & JOSSE PYL) May 2015

INES COX, The Bold / Italic Flag Show, May 2015

REBECCA STEPHANY, The Bold / Italic Flag Show, May 2015

PETER NENCINI, The Bold / Italic Flag Show, May 2015

DANIEL EATOCK, The Bold / Italic Flag Show, May 2015

DAVID BENNEWITH, The Bold / Italic Flag Show, May 2015

WILL HOLDER, The Bold / Italic Flag Show, May 2015

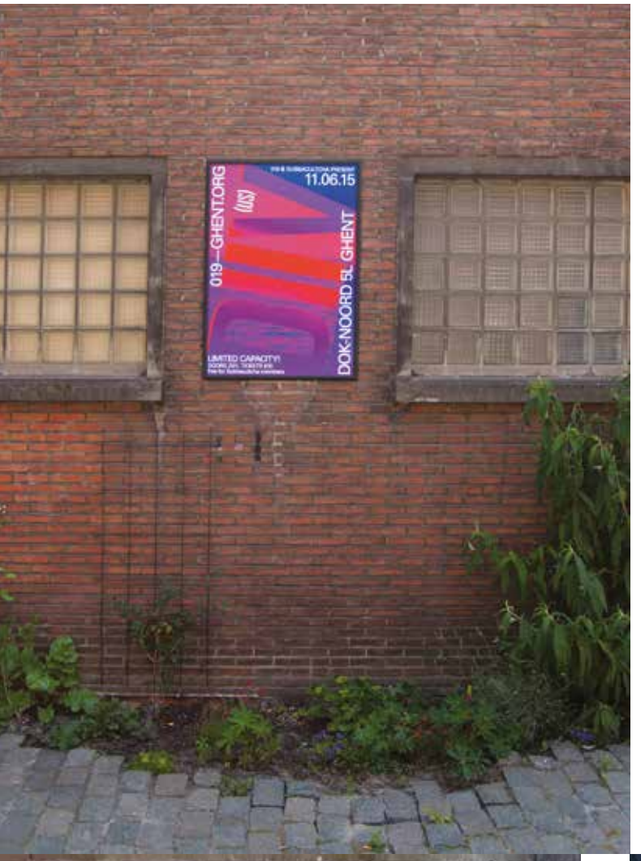
THE BOLD / ITALIC FLAG SHOW, May 2015 © Lisa Kinoo

STUDIO ABC, The Bold / Italic Flag Show, May 2015

THE BOLD / ITALIC FLAG SHOW, May 2015 © Valentijn Goethals

DIIV, Subbaculcha & 019, Poster by Mathieu Serruys, June 2015 © Valentijn Goethals

DANIEL FROTA, No Matter No Fact, June 2015 © Daniel Frota

DANIEL FROTA, The Owl In Daylight, June 2015 © Valentijn Goethals

019, Installation-view Anatomie van de Wachtkamers, eAD Architecture Sint-Lucas Ghent, June 2015 © Bert De Backer

019, Installation-view Anatomie van de Wachtkamers, eAD Architecture Sint-Lucas Ghent, June 2015 © Bert De Backer

DANIEL FROTA,No Matter No Fact, June 2015 © Daniel Frota

PEDRO MORAES, The Owl In Daylight, June 2015 © Valentijn Goethals

DANIEL FROTA,No Matter No Fact, June 2015 © Daniel Frota

DIIV Performance, Subbacultcha BE & 019, June 2015 © Tina Herbots

S&D#025: WE BECAME AWARE, 019, July 2015 © Valentijn Goethals

DIIV Performance, Subbacultcha BE & 019, June 2015 © Tina Herbots

DIIV, Subbacultcha BE & 019, June 2015 © Valentijn Goethals

DIIV Soundcheck, June 2015 © Herlinde Raeman

BILLBOARD SERIES, Installation-view, June 2015 © Valentijn Goethals

S&D#025: WE BECAME AWARE, Installation-view, Buda Kortrijk, June 2015 © Valentijn Goethals

S&D#025: WE BECAME AWARE, 019, July 2015 © Valentijn Goethals

S&D#025: WE BECAME AWARE, We Know They Don't But They'll Soon Find Out, Buda Kortrijk, August 2015 © Valentijn Goethals

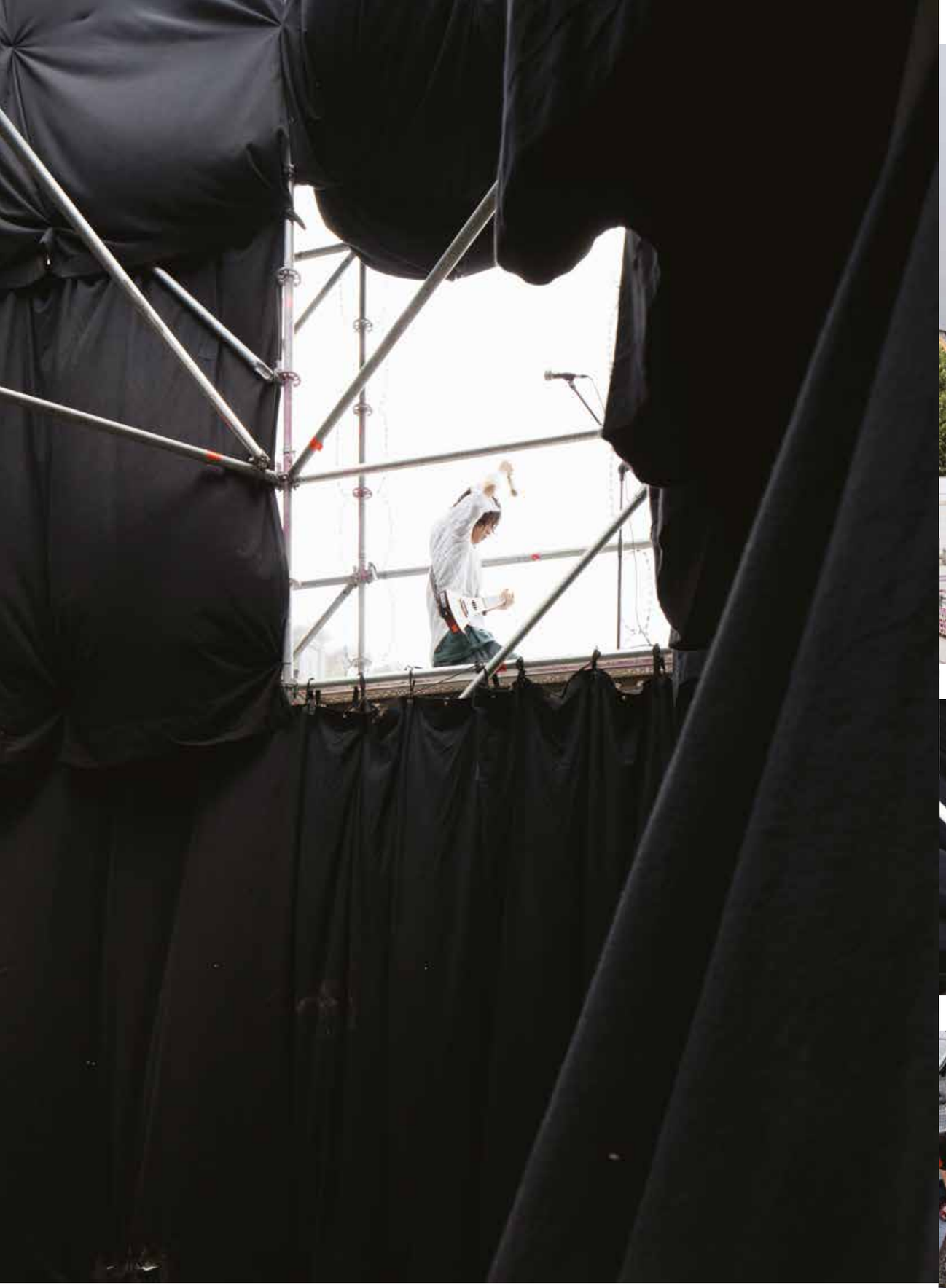
OLIVIER GOETHALS & TOMAS LOOTENS, Rondo, Merksplas, July 2015 © Olivier Goethals

OLIVIER GOETHALS & TOMAS LOOTENS, Rondo, Merksplas, April 2015 © Olivier Goethals

MATHEW KNEEBONE, Performance 019-Pavilion, July 2015 © Michiel De Cleene

UBI QUITOUS, Performance 019-Pavilion, July 2015 © Michiel De Cleene

S&D#026: 019 PAVILION, Installation-view, July 2015 © Michiel De Cleene

S&D#026: 019 PAVILION, YOUFF Performance, July 2015 © Michiel De Cleene

S&D#026: 019 PAVILION, MATHIEU SERRUYS Performance, July 2015 © Michiel De Cleene

S&D#026: GERARD HERMAN© Michiel De Cleene

S&D#026: 019 PAVILION, Boomtown Festival Ghent, July 2015 © Michiel De Cleene

S&D#026: 019 PAVILION, Installation-view, July 2015 © Michiel De Cleene

MATHEW KNEEBONE, Performance 019-Pavilion, July 2015 © Michiel De Cleene

S&D#026: 019 PAVILION, Ronaldo's Girlfriend performance © Rembert De Prez & Emilia Schotte

S&D#026: 019 PAVILION, Boomtown Festival Ghent, July 2015 © Michiel De Cleene

S&D#026: 019 PAVILION, Installation-view, July 2015 © Michiel De Cleene

S&D#026: 019 PAVILION, Boomtown Festival Ghent, July 2015 © Michiel De Cleene

S&D#026: 019 PAVILION, Boomtown Festival Ghent, July 2015 © Bert De Backer

S&D#026: 019 PAVILION, Boomtown Festival Ghent, July 2015 © Michiel De Cleene

S&D#026: 019 PAVILION, Installation-view, Boomtown Festival Ghent, July 2015 © Michiel De Cleene

019, Midsummer hangout, August 2015 © Lisa Kinoo

WASTELANDS FESTIVAL, Subbacultcha BE & 019 © Valentijn Goethals

DSR LINES, Subbacultcha BE & 019 © Lisa Wallyn

BILLBOARD SERIES, Original situation, August 2015 © Michiel De Cleene

REJJIE SNOW, Subbacultcha BE & 019 © Lisa Wallyn

COMMUNIONS, Subbacultcha BE & 019 © Lisa Wallyn

JAAKKO EINO KALEVI, Subbacultcha BE & 019 © Lisa Wallyn

MOLLY NILSSON, Subbacultcha BE & 019 © Lisa Wallyn

MOLLY NILSSON, Subbacultcha BE & 019 © Lisa Wallyn

DAN BODAN, Subbacultcha BE & 019 © Lisa Wallyn

DAN BODAN, Subbacultcha BE & 019 © Lisa Wallyn

REJJIE SNOW, Subbacultcha BE & 019 © Lisa Wallyn

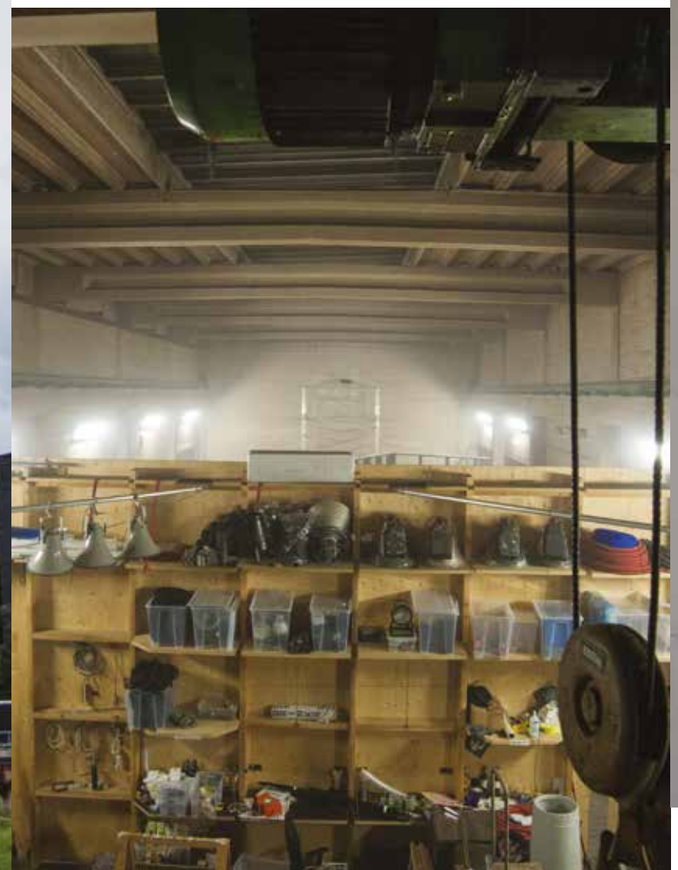
S&D#025: WE BECAME AWARE, We Know They Don't But They'll Soon Find Out, Buda Kortrijk, September 2015 © Valentijn Goethals

MATHEW KNEEBONE, By Pure Thunder, 100 x 150 cm, September 2015 © Mathew Kneebone

019, September 2015 © Valentijn Goethals

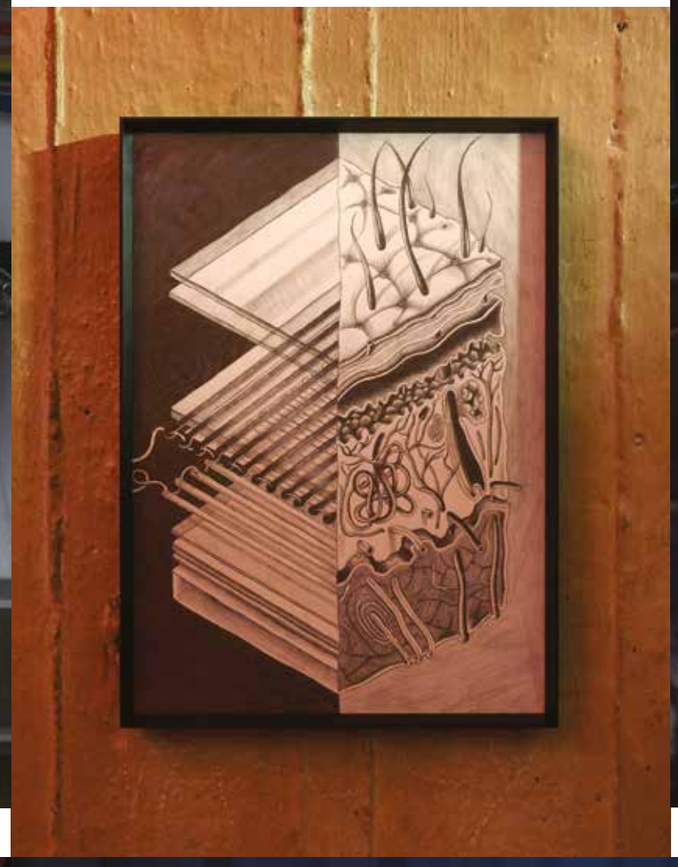

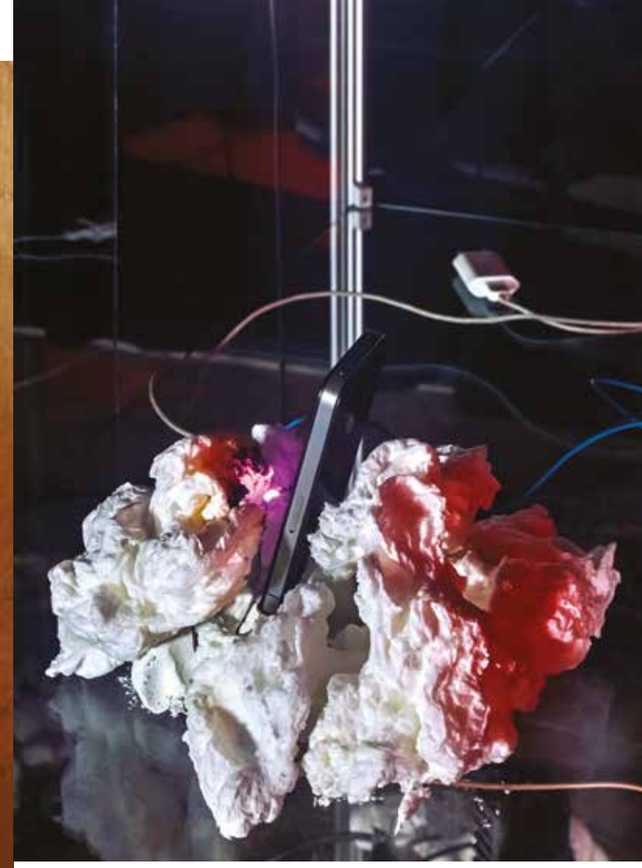
MATHEW KNEEBONE, Singing Light#02, September 2015 © Mathew Kneebone

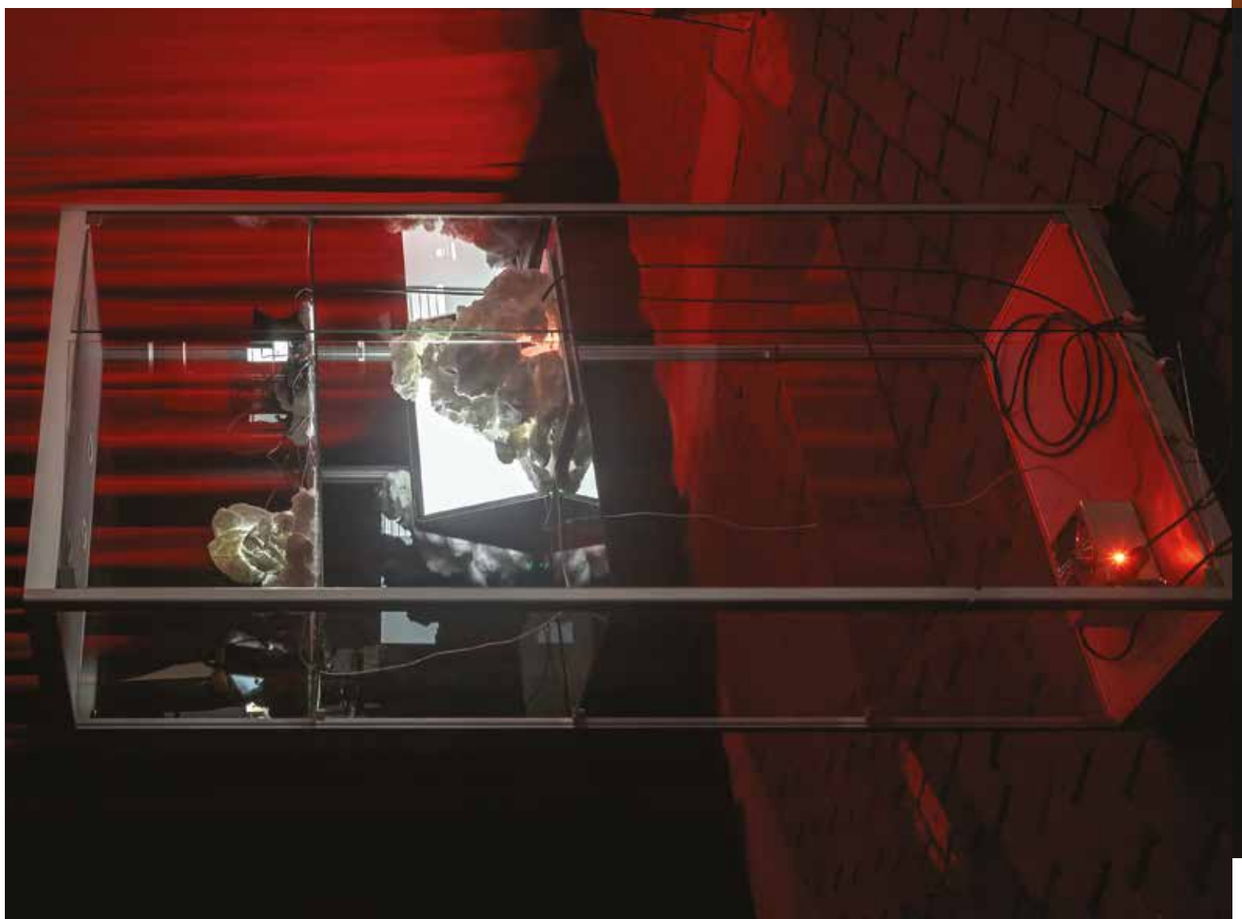
MATHEW KNEEBONE, Singing Light#02, September 2015 © Mathew Kneebone

MATHEW KNEEBONE, Mechanical Systems Drawing 21 x 29 cm, 2015 © Mathew Kneebone

MATHEW KNEEBONE, Possession Without The Body#2, September 2015 © Mathew Kneebone

MATHEW KNEEBONE, Faith In Machines installation view, September 2015 © Mathew Kneebone

MATHEW KNEEBONE, Possession Without The Body#1, September 2015 © Mathew Kneebone

MATHEW KNEEBONE, A Face Not Human, Passenger aircraft window © Mathew Kneebone

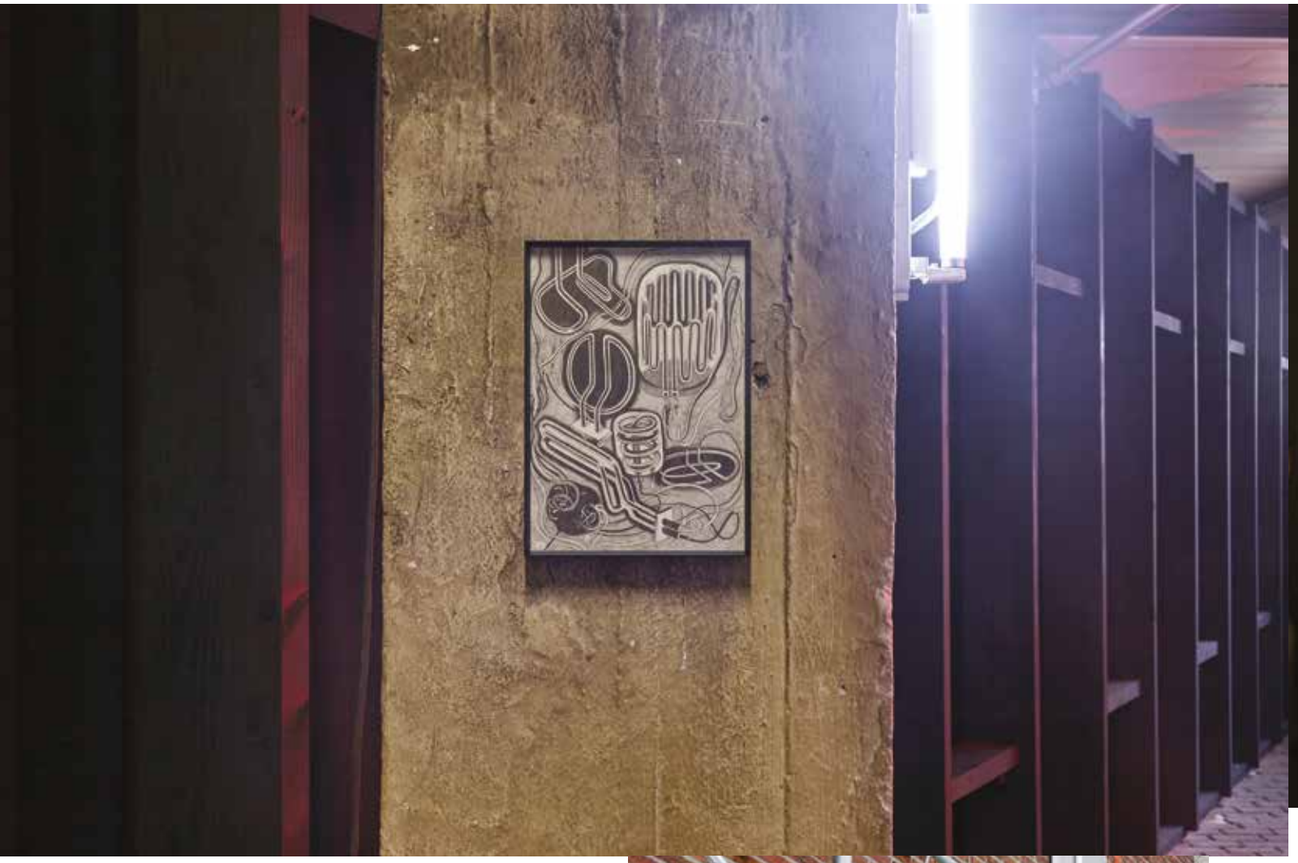
MATHEW KNEEBONE, Possession Without The Body #3, September 2015 © Mathew Kneebone

MATHEW KNEEBONE, Mechanical systems Drawing, 21 x 29 cm, Pencil on paper, September 2015 © Mathew Kneebone

MATHEW KNEEBONE, Buzzing Coffee, 10 x 10 x 10.5 cm, USB coffee warmer, electronic circuitry, rust, sulphur, September 2015 © Mathew Kneebone

MATHEW KNEEBONE, Mechanical Systems Drawing, 21 x 29 cm pencil on paper, September 2015 © Mathew Kneebone

MATHEW KNEEBONE, Faith In Machines, September 2015 © Valentijn Goethals

BILLBOARD SERIES#01: CATHERINE BIOCCA, September 2015 © Valentijn Goethals

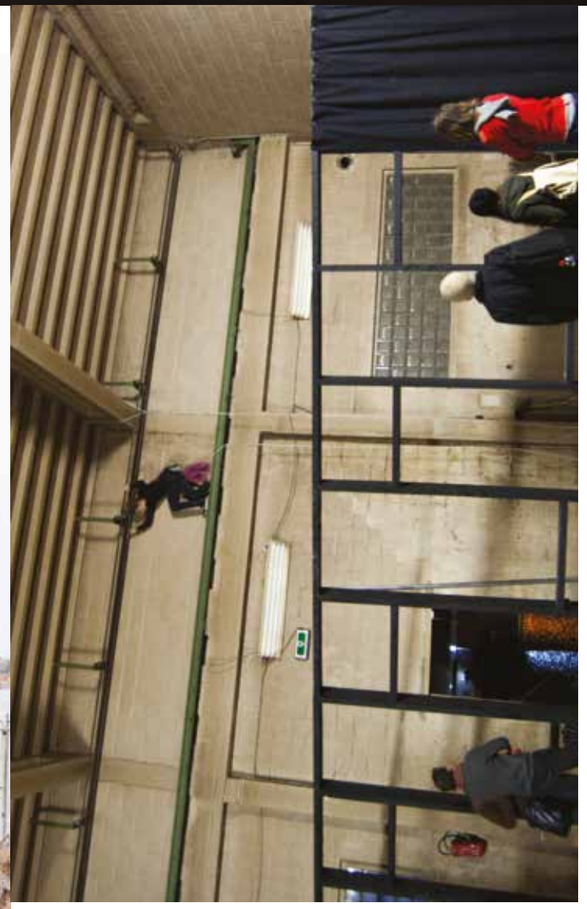
BILLBOARD SERIES, Installation-view, September 2015 © Michiel De Cleene

BILLBOARD SERIES, Installation-view, September 2015 © Valentijn Goethals

BILLBOARD SERIES, Installation-view, September 2015 © Michiel De Cleene

LIV SCHWENK Performance, September 2015 © Valentijn Goethals

BILLBOARD SERIES, Installation-view, September 2015 © Michiel De Cleene

BILLBOARD SERIES#01: CATHERINE BIOCCA, National Character, September 2015 © Michiel De Cleene

BILLBOARD SERIES#01: CATHERINE BIOCCA, National Character, September 2015 © Michiel De Cleene

COLOC#04: A Collective Happening by FRANCESCA CHIACCIO & MICHELA SACCHETTO

COLOC#04: A Collective Happening, September 2015 © Gregory Edelein

MÉLANIE VINCENT, COLOC#04: A Collective Happening, September 2015 © Valentijn Goethals

COLOC#04: A Collective Happening with Saga Asgeirsdottir, Béatrice Bailet, Nina De Angelis, Valentin Ferré, Géraldine Py, Roberto Verde, Capucine Vever, September 2015 © Valentijn Goethals

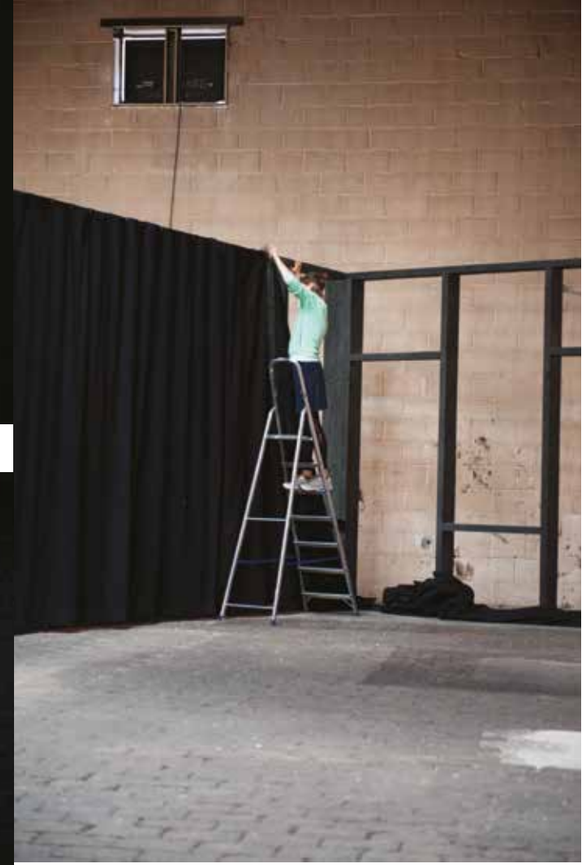
COLOC#04: A Collective Happening, September 2015 © Gregory Edelein

COLOC#04: A Collective Happening, September 2015 © Gregory Edelein

COLOC#04: A Collective Happening, September 2015 © Gregory Edelein

COLOC#04: A Collective Happening, September 2015 © Gregory Edelein

COLOC#04: A Collective Happening, September 2015 © Gregory Edelein

COLOC#04: A Collective Happening, September 2015 © Gregory Edelein

GIJS VAN VAERENBERGH, A Model Practice, September 2015 © Arnout Fonck

COLOC#04: A Collective Happening, September 2015 © Gregory Edelein

GIJS VAN VAERENBERGH, A Model Practice, September 2015 © Arnout Fonck

GIJS VAN VAERENBERGH, A Model Practice, September 2015 © Arnout Fonck

BILLBOARD SERIES#01: CATHERINE BIOCCA, National Character, December 2015 © Michiel De Cleene

BILLBOARD SERIES#01: CATHERINE BIOCCA, National Character, September 2015 © Michiel De Cleene

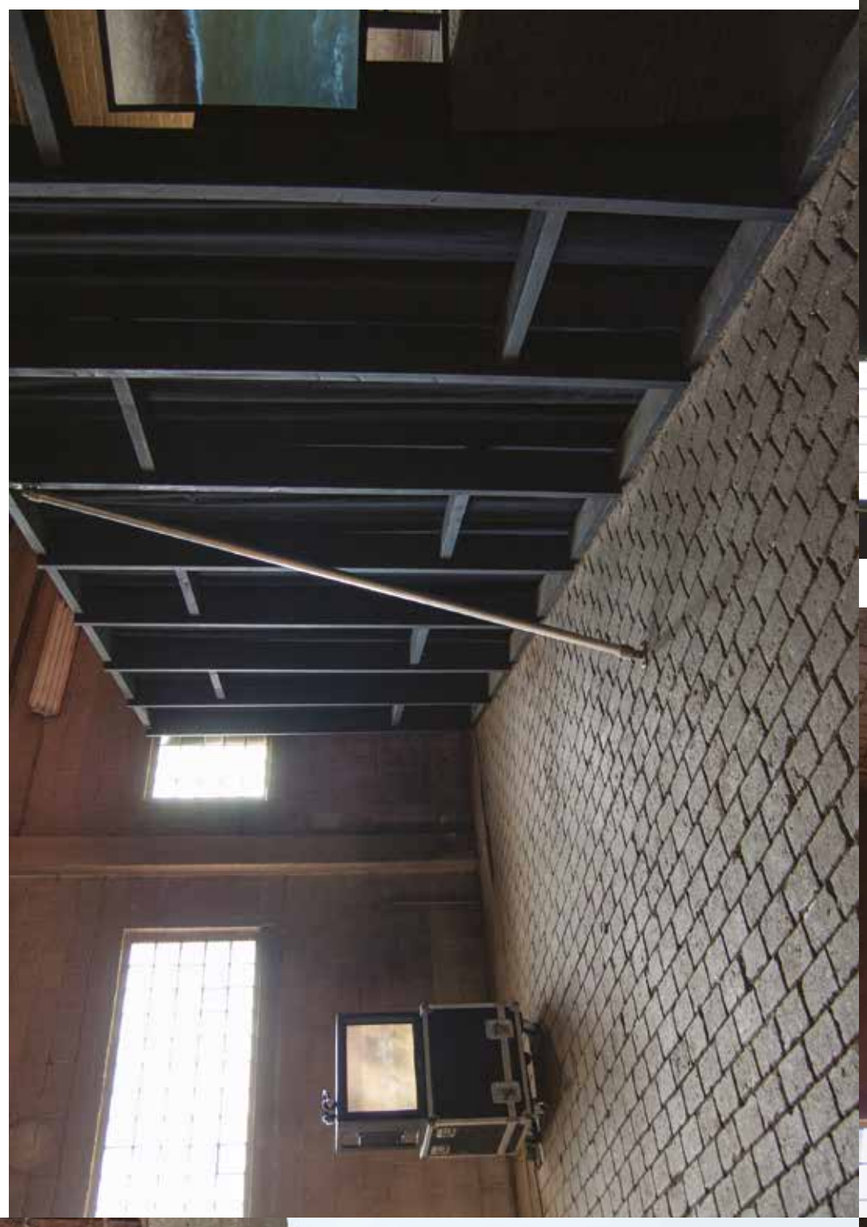

THAÏS DUPONT, Explantion And Disruptions Of A Normal State Of Awareness, October 2015 © Valentijn Goethals

THAÏS DUPONT, Explantion And Disruptions Of A Normal State Of Awareness, October 2015 © Valentijn Goethals

THAÏS DUPONT, Explantion And Disruptions Of A Normal State Of Awareness, October 2015 © Valentijn Goethals

THAÏS DUPONT, Explantion And Disruptions Of A Normal State Of Awareness, October 2015 © Valentijn Goethals

WE BECAME AWARE & MIRJAM DEVRIENDT, September 2015 © Valentijn Goethals

019, September 2015 © Gregory Edelein

WARD HEIRWEGH & INES COX, September 2015 © Valentijn Goethals

THAÏS DUPONT, Explantion And Disruptions Of A Normal State Of Awareness

DAE SIM & JUN HYO, September 2015

OLIVIER GOETHALS, Ecocideconomy, September 2015

MATHEW KNEEBONE, By Pure Thunder, September 2015

MÉLANIE VINCENT, COLOC#04: A Collective Happening, September 2015

HANA MILETIC, My Little Blues Booklet, October 2015 © Valentijn Goethals

DAE SIM & JUN HYO, September 2015

HANA MILETIC, My Little Blues Booklet, October 2015

OLIVIER GOETHALS, 02%, August 2015

OLIVIER GOETHALS, 02%, August 2015 © Olivier Goethals

OLIVIER GOETHALS, Greed (1) — Greece (0), June 2015 © Olivier Goethals

OLIVIER GOETHALS, Greed (1) — Greece (0), June 2015

OLIVIER GOETHALS, Ecocideconomy, September 2015 © Valentijn Goethals

DAE SIM & JUN HYO, 019, September 2015 © Valentijn Goethals

OSCAR SANDERS, Nail Your Colors To The Mast, December 2015

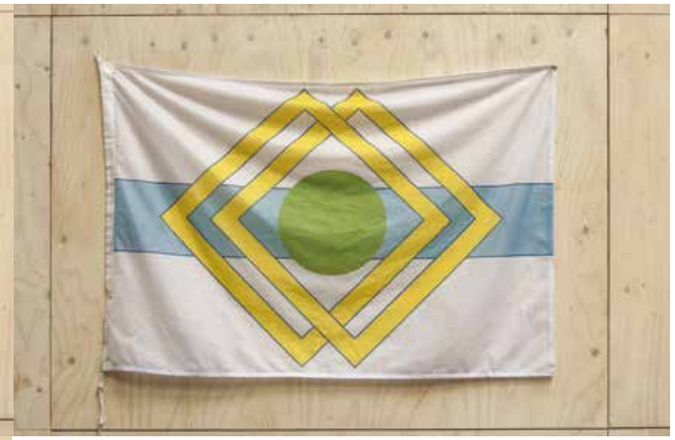
ANDREAS MULDER, Nail Your Colors To The Mast, December 2015

WE BECAME AWARE, Nail Your Colors To The Mast, December 2015

DAAN VAN MOUSCH, Nail Your Colors To The Mast, December 2015

SJOERD VAN DE REEP, Nail Your Colors To The Mast, December 2015

PHILIP LYARUU, Nail Your Colors To The Mast, December 2015

ARIS STEFANI, Nail Your Colors To The Mast, December 2015

HENRY HOLMES, Nail Your Colors To The Mast, December 2015

JAKUB JEKIEL, Nail Your Colors To The Mast, December 2015

STIJN DRIES, Nail Your Colors To The Mast, December 2015

PHILIP KORTES, Nail Your Colors To The Mast, December 2015

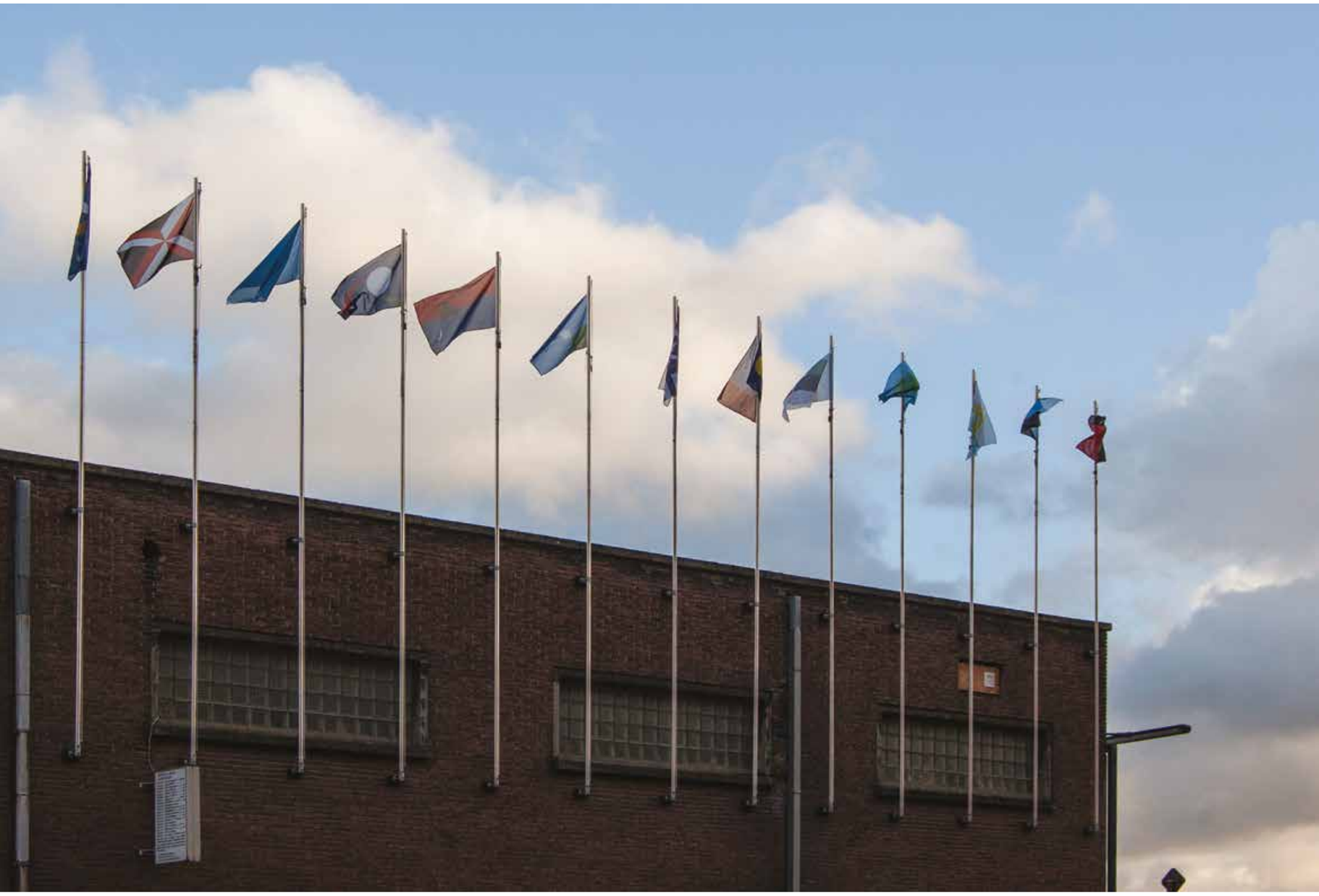
RAFAEL BERNY, Nail Your Colors To The Mast, December 2015

SYBREN LEMPSINK, Nail Your Colors To The Mast, December 2015

019, Flag-installation, December 2015 © Valentijn Goethals

MINIMA DOCTA#02 POPCORE: Panel discussion with Valentijn Goethals, Felix Kindermann, Hana Miletic & Volkmar Mühleis, October 2015 © Olivier Goethals

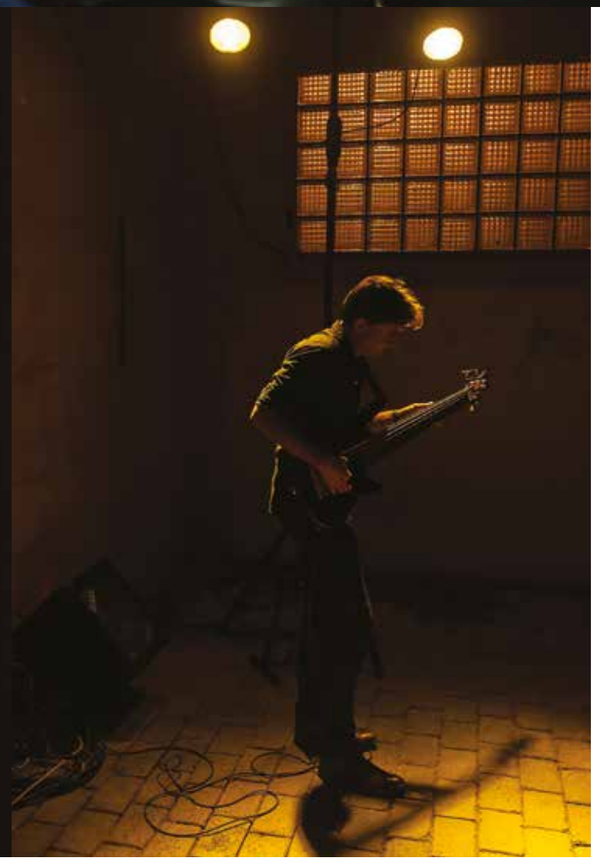
MINIMA DOCTA#02 POPCORE: Panel discussion with Valentijn Goethals, Felix Kindermann, Hana Miletic & Volkmar Mühleis, October 2015 © Olivier Goethals

MINIMA DOCTA#02 POPCORE: Performance “Ab in die Ecke” by Felix Kindermann with Volkmar Mühleis, Peter Bultink, Lutz Boddenberg, Robin Schaeverbeke with texts “My Little Blues Booklet”, edited by Hana Miletic, October 2015 © Felix Kindermann

MINIMA DOCTA#02 POPCORE: Performance “Ab in die Ecke” by Felix Kindermann with Volkmar Mühleis, Peter Bultink, Lutz Boddenberg, Robin Schaeverbeke with texts “My Little Blues Booklet”, edited by Hana Miletic, October 2015 © Felix Kindermann

MINIMA DOCTA#02 POPCORE: Panel discussion with Valentijn Goethals, Felix Kindermann, Hana Miletic & Volkmar Mühleis, October 2015 © Olivier Goethals

BILLBOARD SERIES#01: CATHERINE BIOCCA, National Character

BILLBOARD SERIES, Installation-view, January 2016 © Klaartje Lesage

019, Installation-view, December 2015 © Michiel De Cleene

BILLBOARD SERIES#02: DIRK ZOETE, Quatro Grãos, January 2016 © Valentijn Goethals

019, Installation-view, December 2015 © Michiel De Cleene

BILLBOARD SERIES, Installation-view, January 2016 © Michiel De Cleene

S&D#025: REM KOOLHAAS / OMA, European Flag Proposal, January 2016 © Valentijn Goethals

MAARTEN VANDEN EYNDE, Europe: Mutatis Mutandis, January 2016 © Valentijn Goethals

019, Installation-view, January 2016 © Michiel De Cleene

S&D#025, Installation-view, January 2016 © Michiel De Cleene

S&D#025, Installation-view, January 2016 © Michiel De Cleene

019, Installation-view, January 2016 © Klaartje Lesage

019, Installation-view, January 2016 © Klaartje Lesage

BILLBOARD SERIES#02: DIRK ZOETE, Quatro Grãos, January 2016 © Michiel De Cleene

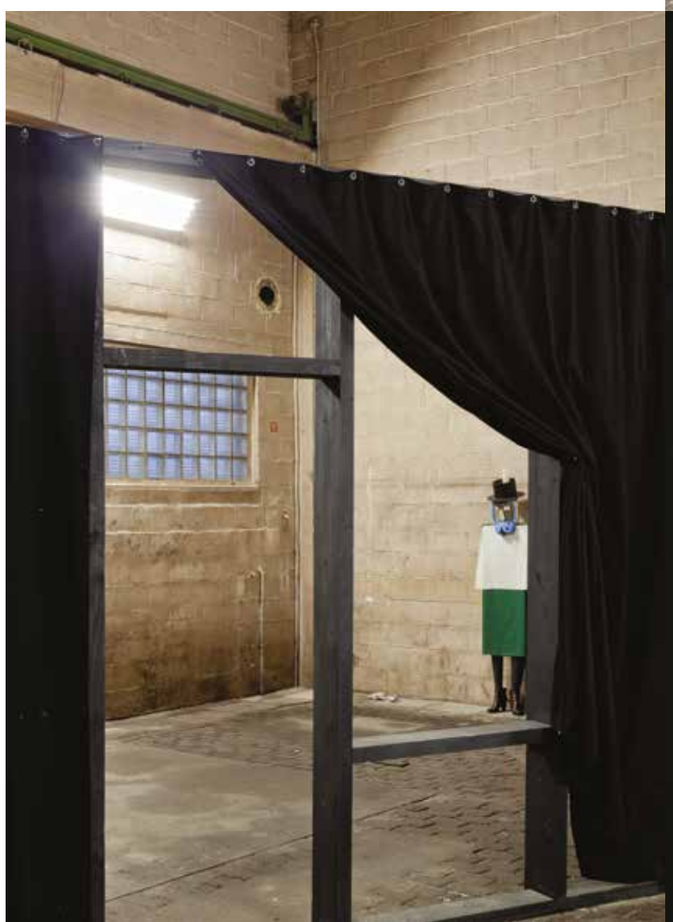

BILLBOARD SERIES#02: DIRK ZOETE, Quatro Grãos, January 2016 © Michiel De Cleene

019, Construction Billboard Series light-column, January 2016 © Michiel De Cleene

BILLBOARD SERIES#02: DIRK ZOETE, Quatro Grãos, January 2016 © Michiel De Cleene

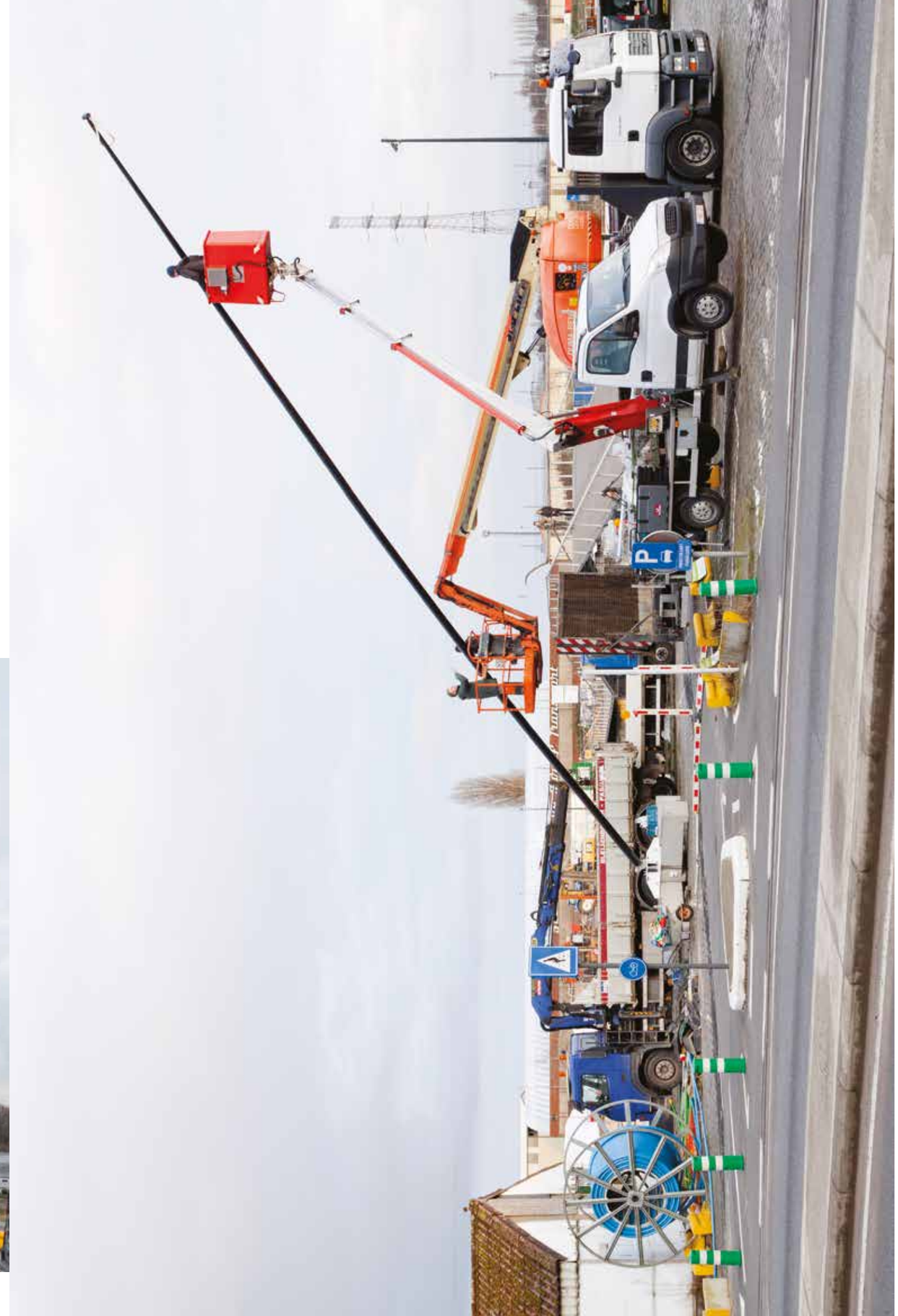

MAARTEN VANDEN EYNDE, Europe: Mutatis Mutandis, January 2016 © Klaartje Lesage

S&D#025, Installation-view, February 2016 © Klaartje Lesage

S&D#025, Installation-view, February 2016 © Michiel De Cleene

S&D#025, Installation-view, February 2016 © Michiel De Cleene

S&D#025:OLIVIER GOETHALS, Accept Change, February 2016 © Michiel De Cleene

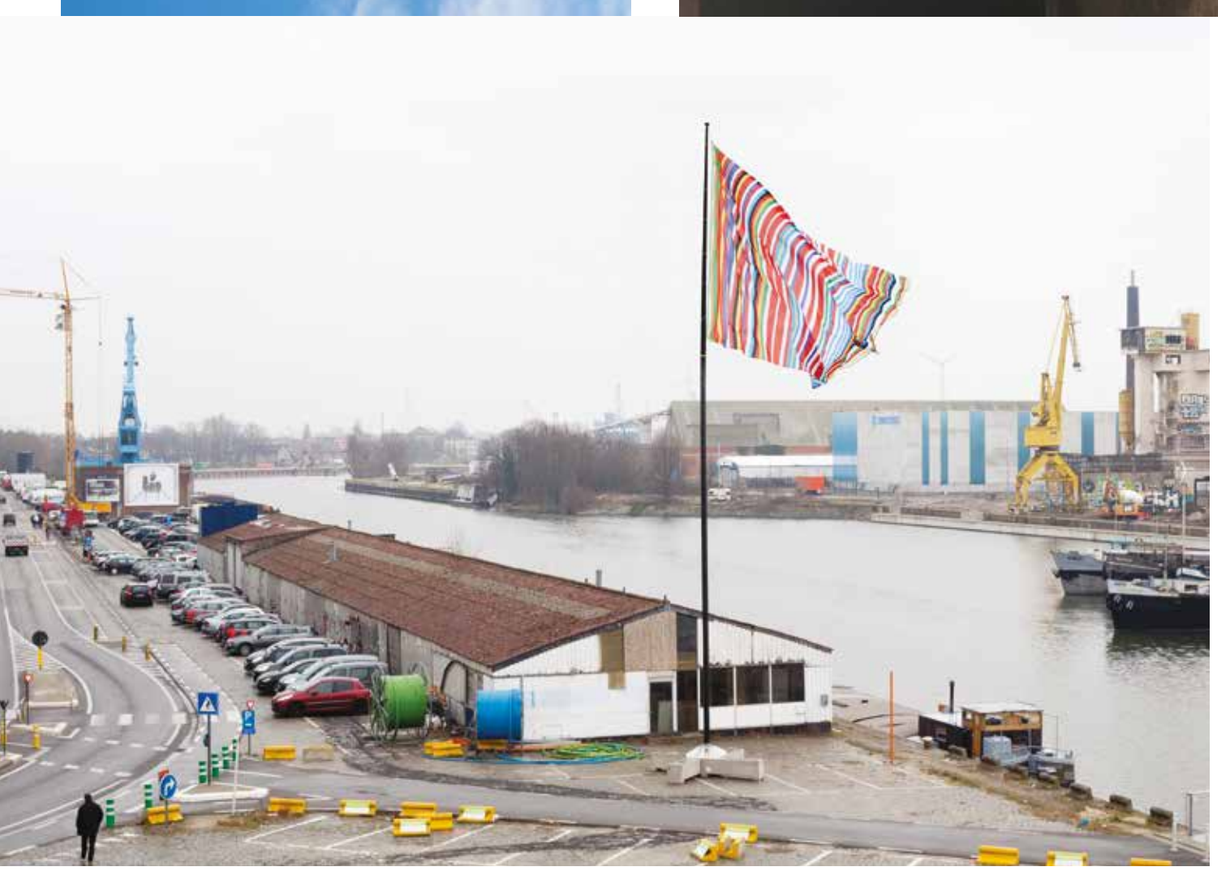
S&D#025:OLIVIER GOETHALS, Accept Change, February 2016 © Klaartje Lesage

MANOR GRUNEWALD, E.H.D. Handling (edition 1) presentation by Artlead, February 2016 © Titus Simoens

MANOR GRUNEWALD, E.H.D. Handling (edition 1) presentation by Artlead, Performance by Freek Lukas, February 2016 © Titus Simoens

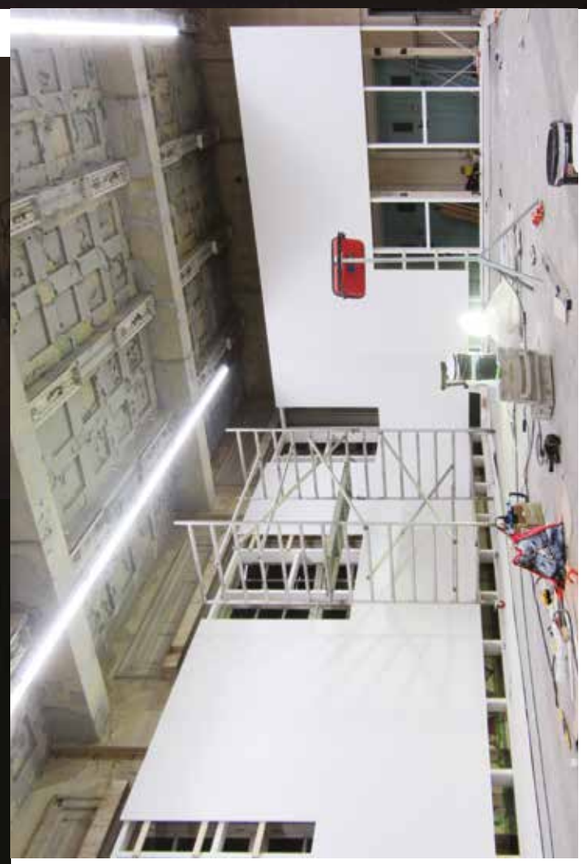

S&D#025: REM KOOLHAAS / OMA, European Flag Proposal, February 2016 © Michiel De Cleene

MANOR GRUNEWALD, E.H.D. Handling (edition 1) presentation by Artlead © Titus Simoens

OLIVIER GOETHALS, Installation-view Blanco 20160319, March 2016 © Olivier Goethals

S&D#025: REM KOOLHAAS / OMA, European Flag Proposal, February 2016 © Michiel De Cleene

BILLBOARD SERIES#02: DIRK ZOETE, Quatro Grãos, February 2016 © Michiel De Cleene

BILLBOARD SERIES#02: DIRK ZOETE, Quatro Grãos, February 2016 © Michiel De Cleene

BILLBOARD SERIES, OLIVIER GOETHALS, light-column, February 2016 © Michiel De Cleene

019 / S&D#025: Dexter Sinister, Universal Serial Bus, March 2016 © Valentijn Goethals

019, During The Exhibition, 019 Will Be Closed, March 2016 © Valentijn Goethals

WILLEM BOEL, Semafoor#01, March 2016 © Valentijn Goethals

OLIVIER GOETHALS, Blanco 20160319, March 2016 © Michiel De Cleene

OLIVIER GOETHALS, Blanco 20160319, March 2016 © Michiel De Cleene

OLIVIER GOETHALS, Blanco 20160319, March 2016 © Michiel De Cleene

OLIVIER GOETHALS, Blanco 20160319, March 2016 © Michiel De Cleene

OLIVIER GOETHALS, Blanco 20160319, March 2016 © Michiel De Cleene

OLIVIER GOETHALS, Blanco 20160319, March 2016 © Michiel De Cleene

OLIVIER GOETHALS, Blanco 20160319, March 2016 © Michiel De Cleene

S&D#025: Dexter Sinister, Universal Serial Bus, March 2016 © Michiel De Cleene

SABOTAGE EN MEDEPLICHTIGHEID

Wat voor werk vindt er eigenlijk plaats in 019, die weggegeven oude lasfabriek aan Dok-Noord in Gent? Door alleen te wijzen naar het werk van wie er een werkplek heeft, zeefdrukatelier, repetitieruimte, rustplaats voor ruïneuze elektronica of wat dan ook, kom je er niet. Veel werk van wie in 019 werkt, lijkt meer te bestaan uit het tonen van werk van anderen, of gewoon maken dat het getoond kan worden: van muziekoptredens en platen over lezingen en debat tot beeldende kunst, boeken en experimentele films. In de werkplaats van 019 is een haast anarchistisch principe van discrete, vormende generositeit aan het werk, gebaseerd op de gave om zichzelf schijnbaar weg te denken zoals een soevereine regisseur voor zijn acteurs, in de lijn van de traditie van auteursgericht grafisch ontwerp waar de trekkers deels uit voortkomen. Maar het gaat verder dan dat. De generositeit genereert zelf ook werk. Waar komt anders die plezierige pluraliteit van wild waaiende vlaggen aan de gevel van 019 vandaan? Hun eigenzinnigheid vindt inspiratie in een werk van lange adem.

Het begon, zoals altijd, met niet weten waar te beginnen.

Een verlaten lasfabriek, drie jonge mannen. Ik stel me voor hoe ze daar die eerste keer staan: verbaasd, vol ongeloof, op het euforische af, tegelijk half uit evenwicht vanwege het onhandelbare van de ruimte en al half voorover neigend naar het idee van een platform dat ze hier in de toekomst vorm kunnen geven. Of nee, dat laatste is er nog niet, het hangt in de lucht, maar het valt niet. Ik stel me voor dat ze eerst gaan zitten. Wat moeten ze hiermee? Niemand weet meteen iets te zeggen. En dat is het belangrijkste. Niemand heeft een idee dat groot genoeg is om de ruimte te vullen. En daardoor verdubbelt die ruimte zich tot een lege plek in hun hoofd. Ze nemen haar niet in bezit, zij neemt bezit van hen. Het is alsof ze weken, maanden, misschien zelfs een jaar stil tegenover elkaar blijven zitten op die plek. Zo vertellen ze erover. In de praktijk lopen ze van hot naar her en kunnen ze niet ophouden met erover te praten: met bevriende artiesten, met de stad die hen de ruimte vijf jaar ter beschikking heeft gesteld, met elkaar vooral. Ze brengen er hun label onder, Smoke & Dust, een kind van de hardcore-punkscene in Gent maar sinds jaar en dag verveld tot een 'Do It Yourself'-collectief van muzikanten, kunstenaars, ontwerpers. Ze vernoemen de plek waarin ze zitten naar een volgnummer in de reeks projecten van hun label: 019. En daardoor brengen ze het onder in een tijdelijk traject, morgen kan er weer wat anders. Om het hele ding in de greep te krijgen, misschien zelfs om alweer afstand te nemen. Maar zo begint het te groeien.

Er komen zich al snel kunstenaars aanmelden met een andere, aanvullende praktijk. Ze mogen een deel van de ruimte als atelier inrichten in ruil voor de beschikbaarheid om mee te werken aan de organisatie van een gemeenschappelijke kern die 019 bepaalt. Wat zo bepalend is aan die gemeenschappelijke kern is nog voor niemand duidelijk. Er is geen programma waarachter iedereen zich als achter een vlag dient te scharen. Wel komt er een diagonaal geplaatste, houten constructie in de centrale fabriekshal, en rechthoek die een open binnenruimte en speelse resthoekjes daarbuiten creëert. Dat bepaalt natuurlijk meteen veel, maar in de kleine ruileconomie die snel ontstaat, gaat het in de kern om het principe dat het gemeenschappelijke waarrond de ruimte en de organisatie van 019 zich concentreren op zich al bepalend is, dat wil zeggen: beperkend voor de individuele vrijheid maar daardoor ook voor iedereen bevrijdend. Onafhankelijkheid door samenwerking, heet het slagkrachtig. De diepere intuïtie is dat juist in het aanvaarden van de beperking—door samen te moeten werken, door om te moeten gaan met de ruimte—een belofte op onafhankelijkheid schuilt, een kans om niet gebonden te zijn aan de situatie zoals die gegeven is. Misschien is dat deels een sociaal inzicht, misschien komt het vooral voort uit een artistieke traditie die zweert bij de creatieve noodzaak die ontstaat wanneer vrijheid (vrijwillig) wordt ingeperkt. Maar in elk geval stel ik me voor dat zo bijna spontaan een werkmethode ontstaat die de vorm en inhoud van 019 actief begint te bepalen: een methode van sabotage en medeplichtigheid. Of beter, aangezien dat haast tegengestelden lijken: van medeplichtigheid als een aparte vorm van sabotage, te beginnen met sabotage van de artistieke praktijk als louter naar binnen gekeerde onderneming, vrije ruimte voor de individuele ontwikkeling. Maar waarom juist? En wat is sabotage eigenlijk?

> 'Sabotage (Fr. sabot klomp; de herkomst van het woord berust op de klomp die in een machine werd gegooid om het productieproces te stoppen), v. (-s), het opzettelijk in de war sturen van de goede gang van het productieproces of van het werk in een bedrijf door slecht of langzaam werken, het beschadigen of vernielen van productiemiddelen of grondstoffen enz., bepaaldelijk als strijdmiddel van arbeiders tegen de werkgever, of, in oorlogstijd, tegen de vijandelijke overheerser; -2 (bij uitbr.) handeling om een maatregel of gang van zaken, waaraan men verplicht is mee te werken, te doen mislukken of te beletten.'

019 ontwikkelt zich niet in een vacuüm, maar in een postindustriële rafelrand van Gent ('de oude dokken') waar de stad een grootscheeps stadsvernieuwingsproject met 1500 nieuwe woningen en drie wijkparken plant in de komende twintig jaren. 'In afwachting van de uiteindelijke bouw', zoals een van de drie dok-sites vermeldt (*dokgent.be; oudedokken.be; doknoord.be*), wil men van de plek een bruisende ontmoetingsplek, een platform voor creatie en een werkplek maken, kortom: 'een plaats voor organisaties en individuen op zoek naar samenwerking en inspirerende kruisbestuivingen'. Het gaat dus expliciet om een 'tijdelijke invulling'. Van meet af aan, sinds de fabriek in 2013 vijf jaar gratis in bruikleen werd gegeven, is 019 dan ook op de hoede voor het risico op recuperatie. Dat risico luidt dat 019 in afwachting van het uiteindelijke plan als een goedkoop glijmiddel gebruikt wordt in een 'zacht' proces van gentrificatie dat sociale verdringing aan winstgevende uitbuiting van creativiteit paart. Citymarketing en opwaardering van publieke ruimte voor de privémarkt op de innovatieve kap van een behoeftige creatieve klasse, quoi.

Precies daar komt de logica van de sabotage om de hoek kijken, in een poging om het productieproces van innovatie, marketing en rendement te verstoren waarin 019 als het ware verplicht wordt mee te spelen in ruil voor de noodzakelijk ruimte. In plaats van zich te laten uitspelen als een 'avant-garde' die het vuile pionierswerk moet opknappen voor ontwikkelaars, onder het mom van een 'artistieke vrijplaats' in de vorm van de leegstaande fabriekshal waar men vijf jaar 'gratis' over beschikt, ontwikkelde 019 strategieën die dat productieproces speels binnenste buiten keren, geënt op intuïtieve omkeringen van de principes waar de recuperatielogica op drijft.

Dat begint met de vrijwillige keuze om de ruimte te aanvaarden zelf en zich bewust te laten insluiten door de logica van het systeem, met het risico op medeplichtigheid. De makers die 019 vormgeven, hoe punk en DIY ook, kiezen niet voor een positie buiten het systeem om zich ertegen te verzetten. Ze vinden daarentegen—en daarin zijn ze wellicht kinderen van hun tijd—dat ze een plaats erbinnen moeten bezetten, niet uit pragmatiek of plat opportunisme, maar in een pragmatisch soort doen alsof. De strategie van de fictie, want daar komt doen alsof op neer, is voor een generatie die opgroeit in een politiek-economisch systeem dat geen alternatief realistisch acht buiten zichzelf (d.i. de ideologische fictie van het neoliberalisme) immers inderdaad een van de weinige opties. Concreet: 019 neemt de plaats in die men erdoor wenst ingenomen te zien, die van een alternatief evenementcentrum dat volk en aandacht trekt, in de eerste plaats naar zichzelf als 'plaats', een nieuwe 'place to be' waar 'het' vandaag gebeurt. De hele advertentie-dynamiek van de 'buzz' waarbij iets als merk met waarde wordt opgeladen doordat er als een nieuwigheid over wordt gesproken om die waardering daarna op zichzelf te zien afstralen, is hier on the spot zichtbaar—volledig naar de wens van de ontwikkelaars die morgen het succes willen oogsten. Tegelijk is 019 net in die functie van evenementieel centrum een fictie, of ze legt die toch bloot. Er gebeurt in 019 wel van alles, dat is meer dan reëel. Maar wat gebeurt, saboteert elke private toe-eigening, toont én dwarsboomt de fictie waarop die claim elke keer berust. Er is in 019 een weigering werkzaam om de plek waar alles gebeurt als een eigen project in bezit te nemen—dat zegt de fake-bureaucratische naam, die naar een tijdelijk project van S&D verwijst, eigenlijk zelf al. 019 leent zijn platform dan ook telkens weer radicaal aan anderen uit, alsof het in feite alleen ernstig speelt met de idee een eigen organisatie te zijn. Het is een speeltuin voor allerlei projecten die nog meer tijdelijk zijn dan de tijdelijkheid die 019 bij voorbaat zelf al kenmerkt, een locatie voor niet te plaatsen creaties. In plaats van de onderliggende logica van haar tijdelijkheid als unieke kans voor zichzelf te respecteren en er alles uit te halen, vormt 019 een ondergrond voor experimenten waaraan alle 'eigen ruimte' letterlijk wordt weggegeven. Of nog: in plaats van louter mee te spelen met een systeem dat zijn creatieve inventiviteit instrumentaliseert, speelt 019 juist zelf met '019' als tool. Ernstig spelen, of serieus 'doen alsof', is zo een wapen tegen dreigende recuperatie. De generositeit van 019 ontsnapt aan de gift-logica waaraan het zijn bestaan dankt.

Met altruïsme heeft dat weinig te maken. 019 is geen zelfhulpgroep in edele moraal. Wat speelt, is meer het zoeken van onafhankelijkheid ten opzichte van broodheren, ook al geven die zogezegd alle ruimte, een eigentijds zoeken naar wat artistiek altijd 'autonomie' is genoemd. Het traditionele artistieke ideaal van zelfverwezenlijking en zelfbeschikkend auteurschap over je eigen leven door middel van de kunst had ooit de bevrijding van het individu tot inzet. Vandaag is dat ideaal echter gerecupereerd in een soort lifestyle die zelfrealisatie herleidt tot een private fantasie die je je al dan niet kan permitteren. 'Vrijheid' is een norm geworden waaraan je als individu dient te conformeren door wenselijke attributen te kopen of ze anderszins toe te eigenen. De hele aandachteconomie teert op die eis om jezelf 'in alle vrijheid' te presenteren.

Dat heeft evident gevolgen voor hoe we vandaag toch 'autonomie' kunnen claimen, of de recuperatie ervan kunnen saboteren. En net daar reikt de kunst een piste aan. Er is in 019 niet alleen sprake van een aanvaarding van de context zoals die is, met al haar beperkingen: of het nu om de voorwaarden voor het beheer van de ruimte zelf gaat of de hachelijke akoestiek waarmee men het daar moet doen—die dan juist in haar beperkte en allesbehalve ideale karakter een bron wordt van vrij exploreren. 019 heeft tegelijk ook lessen getrokken uit het inzicht van de hedendaagse kunst dat auteurschap, en dus autonomie, een kwestie is van delen, lees: van meervoudigheid.

Ook bestond kunst bij gratie van het onderscheid tussen de kunstenaar die creëerde en de curator die selecteerde om tentoon te stellen, maar sinds Marcel Duchamp en zijn (zgn.) 'gevonden objecten' is dat verschil tussen creëren en selecteren vervallen. Enerzijds creëert (en autoriseert) men kunst niet meer alleen door ze te produceren, maar vooral door al dan niet zelfgemaakte zaken te selecteren en als kunst te tonen, met als gevolg dat het onderscheid tussen kunstenaar en curator vervaagt en oplost. Anderzijds gaan aan de finale selectie van een tentoonstelling zoveel selecties vooraf door allerlei participanten aan het productieproces dat je nooit meer kan zeggen dat slechts één enkele auteur aan het werk is, maar wel meerdere die het co-autoriseren. Bepalender dan het unieke subject van een auteur of de specificiteit van een object—de klassieke parameters van kunstzinnigheid—is daarom de ruimte zelf geworden waarin wordt tentoongesteld—om het even wat (beeld, tekst, gebruiksvoorwerp…) door om het even wie zelfs. Of zoals Boris Groys schrijft:

> 'The elementary unit of art today is […] no longer an artwork as object, but an art space in which objects are exhibited: the space of an exhibition, of an installation. Present-day art is not the sum of particular things but the topology of particular places. The installation has thus established an extremely voracious form of art that assimilates all other traditional art forms. […] [Its] medium is the space itself.' ('Multiple Autorship', in: Art Power, 2008: 94)

Dat klinkt overdreven stellig, zoals wel vaker bij Groys, maar zijn stelling laat wel toe om te begrijpen dat autonomie vandaag veel meer dan met de zelfverbeelding van een auteur met de regie te maken heeft die je verwerft over de ruimte waarin meerdere auteurs samenkomen. En ik stel me voor dat de makers van 019, misschien precies vanwege hun opleiding in grafisch ontwerp als een vorm van intrinsiek gedeeld auteurschap, al doende zelf ook tot dat inzicht zijn gekomen.

In elk geval zou het in die lijn niet onmogelijk zijn om de ruimte waarin 019 werkt, of beter: het werk dat 019 van deze ruimte heeft gemaakt, als een installatie te zien. De schilderkunst, de kunstboeken, de opnames, de grafische ontwerpen, de teksten, de films, de optredens, de voorstellingen en zelfs de feesten maken allemaal deel uit van de veranderlijke installatie waarin de ruimte haast spelenderwijs is omgebouwd, met de architecturale aanpassing in de kern van de ruimte als de beslissende ingreep—deels obstructie, deels opening, onmogelijk ding en podium voor al het mogelijke. Het is geen toeval dat de makers van 019 zich in de toekomst nog meer zien cureren.

Maar de poging om 019 als een integrale installatie te lezen klinkt ook wat gezocht. Het sluit 019 voortijdig op in een theoretisch kader dat de activiteiten rechtvaardigt en het houdt geen rekening met het zoeken dat nog altijd plaatsvindt, de energie die in 019 verder werkzaam is en het werk dat 019 net buiten de bestaande kaders drijft. Het boeiendste aan wat vandaag in 019 gebeurt, is net dat het de consequenties lijkt door te drijven van het 'meervoudige auteurschap' als ondergrond voor autonomie. Er wordt niet enkel van uitgegaan dat de (vooruit, dan) installatie die 019 vormgeeft zowel qua selectie als in productie het gemeenschappelijke werk is van vele handen. De initiatiefnemers van 019 hebben er bovendien voor gekozen om die vele handen zelf tentoon te stellen, on display te plaatsen, voorwerp te maken van wat er te zien is.

In de publicaties die het werk van 019 documenteren worden alle betrokkenen met naam en toenaam als co-auteurs betekend door de colofon op de cover te plaatsen. Op de gevels aan de buitenkant verschenen bovendien zeventien vlaggenmasten: één mast van de oude lasfabriek die op zijn oorspronkelijke plaats hersteld werd en die de werking van 019 zelf aan de buurt presenteert, plus zestien nieuwe masten waaraan een nog uitbreidende collectie van vlaggen of banners van 100 op 70 cm wordt gehangen met singuliere ontwerpen van meerdere artiesten die uitgenodigd werden om de vlag als ondergrond in te zetten voor statements en boodschappen, ter promotie van een toekomstig 019-evenement of als platform voor de artiest zelf. Dat is op zich al genereus. Maar het is vooral een uitbreiding van het werk dat in 019 plaatsvindt, omdat het veel meer dan het tonen van alle auteurs die 019 sowieso al samen vormgeven een beweging van binnen naar buiten inhoudt. Het maakt van elke ruimte die 019 inneemt een integraal onderdeel van de installatie, covers en gevels inbegrepen. Het punt is dan ook niet de medeverantwoordelijkheid van alle betrokken auteurs te onderstrepen. Dat zou alleen het gebaar herhalen waarmee de verantwoordelijkheid over de ruimte zelf al eerder aan 019 is uitbesteed. Integendeel, in plaats van zich medeplichtig te maken aan een recuperatie-logica die alle creativiteit die in 019 plaatsvindt 'gratis' (versta: in ruil voor de ruimte) gebruikt als een vruchtbare ondergrond voor private toe-eigening, maakt 019 juist iedereen die betrokken is bij de selectie en productie van 019 zelf medeplichtig aan een werk dat de logica van ruimtelijke toe-eigening voor eigen gewin binnenste buiten keert.

Medeplichtigheid (volgens het woordenboek: 'de gemeenschappelijke schuldigheid van meer personen aan een en hetzelfde kwaad'), is hier dus geen duister geheim dat het werk van 019 heimelijk inschakelt binnen de logica van een extern doel—versta: het opwaarderen van de betrokken ruimte op de kap van de creatieve klasse die er nu eenmaal nood aan heeft (de 'nouveau poor', zoals Hito Steyerl ze noemt). Medeplichtigheid is daarentegen 'out in the open' als een integrale werkmethode die elke poging om 019 ruimtelijk toe te eigenen net 'toont', teruggeeft aan het publiek, als een private fictie saboteert. Alle betrokken auteurs worden zo medeplichtig aan de uitholling van de logica van ruimtelijke inbezitneming, precies dat waar 'de vlag' traditioneel natuurlijk voor staat—denk aan kolonisatie, van Amerika tot de maan. Autonomie gaat hier niet eens meer over de ruimte toe-eigenen en er de regie over verwerven. Het is de meerstemmige ruimte die meerdere auteurs elkaar geven door openlijk medeplichtig te worden aan de sabotage van elke permanente toe-eigening.

Ik geloof dat ik deze integrale werkmethode alleen met het woord 'desappropriatie' kan beschrijven (afstand nemen van, zelfs verzaken aan bezit). Niet het toe-eigenen staat voorop, zelfs niet het terug opeisen van wat sowieso wel gerecupereerd wordt, maar het afstand nemen, het verzaken en dus het saboteren van het in bezit nemen van de ruimte (voor private doeleinden), precies door ze te bezetten en als het werk van de medeplichtigen binnenste buiten te keren. Tegenover het aangekondigd plan voor de toekomstige stadsontwikkeling door publiek-private investeringen, ontstaat zo een permanent onvoorspelbare ontplooiing met de vlaggenverzameling als icoon.

In een systeem dat elk alternatief insluit binnen haar eigen logica of 'recupereert', is van binnenuit wegen naar buiten openen uiteindelijk wellicht de enige verzetsoptie. In die zin is het geen toeval dat de praktijk van 019 steeds verder buiten haar oevers treedt. Je ziet het aan een samenwerking met de organisatie voor kunstwerkplaatsen NUCLEO voor de nieuwe platformruimte BLANCO. Je ziet het aan de Bilboard-series, een project dat vier kunstenaars per jaar vraagt om het beeld te bevragen en een dialoog met de omgeving aan te gaan via een billboard aan de zijgevel van 019. Het is de logica zelve. Misschien zal op de duur in 019 zelfs niets meer overblijven. Of nee, niet misschien, dat staat eigenlijk al vast. Maar wat verder gaat, op andere plaatsen, is dat ondergrondse werk van lange adem dat toont hoe het mogelijk is om binnen een systeem te gaan staan waarvoor tijdelijk geen alternatief is, om van daaruit juist werk te maken van een opening naar buiten. Ik zeg niet dat we er al zijn. Ik denk niet dat al het werk al gedaan is. Rem Koolhaas—die met zijn Office voor Metropolitan Metropolitan Architecture in 2005 de laureaat was voor het stadsontwerp van de oude dokken—schreef ooit over de ontwikkeling van Manhattan dat het een bewijs is voor een manifest dat nooit werd geschreven, in tegenstelling tot al die manifesten die mislukten bij gebrek aan bewijs. Recent werd zijn buitenmaatse ontwerp voor een Europese vlag onverwaard in 019 gehesen. En misschien is 019 ook zo'n bewijs zonder manifest, denk ik: niet van eigen gelijk, dus, maar van het feit dat het werkt, dankzij sabotage en medeplichtigheid, om een verschil te maken in hoe wij werken.

Ik weet, zoals altijd, ook niet waar het zal eindigen.

TOM VAN IMSCHOOT

S&D025 is a 20m tall flagpole that was originally commissioned by the city of Kortrijk and was designed and realised by We Became Aware in the summer of 2015. In January 2016 the pole moved to Ghent to be placed on a plinth designed by Olivier Goethals. From that moment, S&D#025 functions as a mobile exhibition space with a growing archive of Belgiums' largest flags

S&D#025:
TAUBA AUBERBACH
¿QUANTUM YIN YANG?

07.05—31.06.16
BATAVIA BRUG
DOK-NOORD
9000 GHENT

019 GHENT YEAR 3
2016—2017

Follow all our activities at
019-GHENT.ORG
Dok-Noord 5L
BE-9000 Ghent
+32 472 86 63 27

PHANTOM RADIO
OCCASIONAL TRANSMISSIONS ON 91.0 MHZ FM

STILL AVAILABLE S&D#021
'Indicators will let you know'
by Paul Elliman
Ltd edition (10 copies still available) 50,00 euro
100x70 cm order at: info@019-ghent.org

019 connects the means of production and presentation with a focus on experimental artistic forms.

019 is the nineteenth project of Smoke & Dust, an artist collective founded in 2008 by Valentijn Goethals, Tim Bryon and Tomas Lootens. Centered in a 450-square-meter former welding factory in the Old Docks area of Ghent, Belgium, 019 is the largest project of S&D to date. 019 invites a diverse range of local and international artists, graphic designers, composers, collectives, and other creative practitioners to explore the potential inside and around the building.

While urban development projects are changing the appearance and functions in the area of the Old Docks, 019 is an experiment in how architectural interference models this process.

Inside the building, five workplaces are situated around a large project area, in which a large, wooden, rectangular structure divides the space into various zones. Yet because it is modifiable and permeable, it remains open to newly invented uses, even as it influences how the space is used and how audiences may interact.

The city of Ghent and SO Gent lease-lend the building for a period of five years to S&D. S&D is an independent not-for-profit organisation and is not structurally funded.

019 currently is: Tim Bryon, Bert De Backer, Pauwel De Buck, Thaïs Dupont, Olivier Goethals, Valentijn Goethals, Lisa Kinoo, Tomas Lootens, Jeroen Mylle, Fabrice Parent, Mathieu Serruys, Claire Stragier, Timo Bonneure, Kobe Vandenberghe & Jens Wijnendaele

CLASSIFIED ADVERTISEMENTS

S&D#024 ARE:

4478zine
9000 Records
Åbäke
Academie voor bouwkunst Amsterdam
Aifoon
Dj Allon K
Antianti
Archipel
Artlead
Art Paper Editions
Saga Asgeirsdottir
Mercedes Azpilicueta
B.A.A.D.M.
Béatrice Bailet
Barst
Be-Part
David Bennewith
Rafael Berny
Pierre Berthet
Billboard Series
Catherine Biocca
Dan Bodan
Lutz Boddenberg
Willem Boel
Timo Bonneure
Boomtown
Mirko Borsche
Laurent Bosteels
Bright Entity
Jelle Bryon
Tim Bryon
Wietse Bryon
Peter Bultink
Michaël Bussaer
Calhau!
Camargue
Robin Candaele
Thomas Caron
Centerfold Editions
Jack Chambers
Charnia
Francesca Chiacchio
Lize Chielens
Denys Colomb de Daunant
Consouling Sounds
Communions
Ines Cox
Circa Cultuur-centrum
Nina De Angelis
Bert De Backer
Bart de Baets
Marketa De Borggraef
Pauwel De Buck
Michiel De Cleene
Goedele De Wilde
Melanie Deboutte
Hein Devos
Mirjam Devriendt
Dexter Sinister
DIIV
Dienst Stedelijke Vernieuwing
Stijn Dries
DSR Lines
Filip Dujardin
Thaïs Dupont
Werner Durand
Daniel Eatock
Éditions du Remorqueur
Jaako Eino Kalevi
El-G
Paul Elliman
Empusae
Thibaut Espiau
Experimental Jetset
Valentin Ferré
Lars Fischer
Chris Fitzpatrick
Arnout Fonck
From me to you publications
Daniel Frota
Gebiedsgerichte Werking
Ilke Gers
City Of Ghent
Pieterjan Ginckels
Olivier Goethals
Valentijn Goethals
Patrick Goethals
James Goggin
De Grafische Cel
Groepsdruk
Lauren Grusenmeyer
Guilli Guilli Goulag
Colin H. Van Eeckhout
Hamayôko
Ward Heirwegh
Helm
Gerard Herman
Werner Herzog
Hessian
Will Holder
Holiday Island
Henry Holmes
Peter Hutton
Bert Huyghe
Derek Jarman
Jakub Jekiel
KASK
Björn Kerckhof
Max Kesteloot
Felix Kindermann
Lisa Kinoo
Mathew Kneebone
Kodoji
Rem Koolhaas
Philip Kortes
Stad Kortrijk
Kraak
Joris Kritis & Julie Peeters
Kwintessens
Zak Kyes
Wim Lambrecht
Kristof Lauwers
Sybren Lempsink
Klaartje Lesage
Lichtschade
Johan Lootens
Tomas Lootens
LUCA
Lust For Youth
Philip Lyaruu
M.A.V.
Jurgen Maelfeyt
Malenki
Margarita Maximova
Roberta Mazzotti
Ine Meganck
Mein Bruder Karin
Bénédicte Mertens
Hana Miletic
Quenton Miller
Pedro Moraes
John Morgan
Volkmar Mühleis
Andreas Mulder
Jeroen Mylle
Peter Nencini
Michael Neyt
Phill Niblock
Molly Nilsson
Hanna Nilsson & Rasmus Svensson
Kimiyuki Nishita
Nosedrip
MER. Paper Kunsthalle
Mittland Och Leo
ODD
Office ABC
Cinema OFFoff
OMA
Ongepast
Onomatopee
Fabrice Parent
Radim Pesko
Posture Editions
Provincie Oost-Vlaanderen
Provincie West-Vlaanderen
Publication Studio Rotterdam
Ubi Quitous
Kasper-Jan & Herlinde Raeman
Chris Rainier
Räpe Blossoms
Ratzinger
Revolver
Riot
Risiko Press
Roma Publications
Ronaldo's Girlfriend
Patrick Ronse
Joanna Rosso
S.M.A.K.
Michela Sacchetto
Oscar Sanders
Ernesto Sartori
Robin Schaeverbeke
Robert Schulze
Liv Schwenk
Mathieu Serruys
Sewer Election
Shetahr
Dae Sim & Jun Hyo
Titus Simoens
Sleeperhold Publications
Rejjie Snow
SO Gent
Sorry Not Sorry
Matthew Stadler
Stedelijke Musea Kortrijk
Stedelijke Jeugddienst
Aris Stefani
Sternberg Press
Rebecca Stephany
Claire Stragier
Subbacultcha BE
T.B.H.R.
Théophile's Papers
V.Vale
Michael Valdez
Sjoerd Van De Reep
Erik van der Weijde
Yves Van Eeghem
Tom Van Imschoot
Daan van Mousch
Gijs Van Vaerenbergh
Maarten Vanden Eynde
Kobe Vandenberghe
Floris Vanhoof
Roberto Verde
Joris Verdoodt
Sophie Verhulst
Giacomo Verneda
Capucine Vever
Melanie Vincent,
Vlaamse Gemeenschap
Liesbeth Vlerick
Victoria Wald
Andy Warhol
Werkplaats Typografie
Jens Wijnendaele
Wiegedood
Geo Wyeth
Youff
Dirk Zoete
Tone Zones
…